

Verksamhetsberättelse

2013

BYGGNADS

Innehåll

Det här är Byggnads.....3

Johan Lindholm, ordförande.....4

RESURSER

Byggnads resurser.....6

Så här användes förbundets resurser
2013.....7

Årets dominerande frågor –
viktiga för det långsiktiga målet 8

MÅL

Det här vill Byggnads uppnå –
fyra prioriterade områden.....10

RESULTAT

Det här har Byggnads uppnått inom
de prioriterade områdena.....11

Medlemsvärning: Arbetet för fler
medlemmar ger resultat.....12

Utveckla förtroendemannaorganisationen:

Satsning på kunskap stärker

Byggnads.....15

Kollektivavtalsbevakning/utveckling:

Viktiga framgångar i avtalsrörelsen.....18

Organisation: Viktigt steg taget mot

Ett Byggnads.....22

UTMANINGAR

De stora fackliga utmaningarna.....26

Så här styrs Byggnads.....27

Byggnads demokratiska organisation...28

Förbundsfullmäktige.....29

Förbundsstyrelsen.....30

Byggnads internationella arbete.....31

Byggnads förbunds kontor.....34

Tidningen Byggnadsarbetaren.....35

A-kassan.....37

Byggnads regioner.....38

Vad är en årsredovisning.....40

Ekonomisk redovisning:

Byggnads årsredovisningar 2013.....43

Förvaltningsberättelse.....43

Flerårsjämförelse.....45

Resultaträkning.....46

Balansräkning.....47

Kassafödesanalys.....48

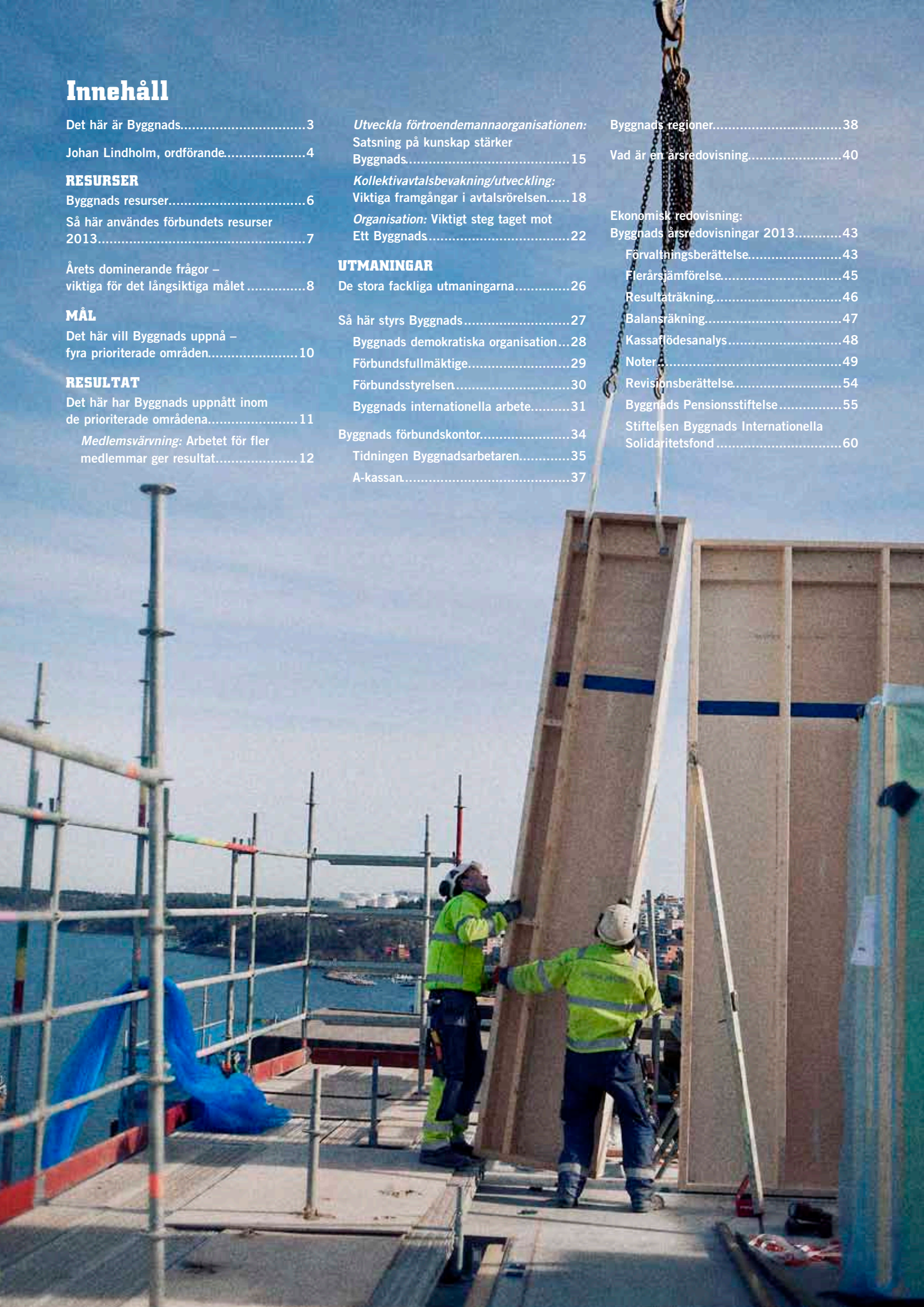
Noter.....49

Revisionsberättelse.....54

Byggnads Pensionsstiftelse.....55

Stiftelsen Byggnads Internationella

Solidaritetsfond 60

Det här är Byggnads

- ▶ Svenska Byggnadsarbetareförbundet, Byggnads, är ett fackligt förbund för arbetstagare inom avtalsområdena: Bygg, Entreprenadmaskin, Glasmästeri, VVS & Kyl, Byggnads-plåtslageri, Plåtbearbetning och Ventilationsavtalet.
- ▶ Byggnads är LOs femte största förbund. Bildades 1889.
- ▶ Förbundet har över 100 000 medlemmar inom ett trettiotal olika yrkesgrupper.
- ▶ Cirka 8 000 medlemmar har ett eller flera förtroendeuppdrag.
- ▶ Byggnads ingår genom 6F i närmare samverkan med fackförbunden Elektrikerna, Fastighets, Målarna och SEKO.

Byggnads långsiktiga mål

Det långsiktiga målet är att stärka byggnadsarbetarna i arbetslivet och i livets olika skeenden i samhället i stort.

Prioriterade områden

- ▶ Medlemsvärvning.
- ▶ Utveckla förtroendemannaorganisationen.
- ▶ Kollektivavtalsbevakning/utveckling.
- ▶ Byggnads organisation.

Det här gör Byggnads för sina medlemmar

- ▶ Förhandlar med arbetsgivare och träffar avtal om medlemmarnas löner, arbetstid och andra arbetsvillkor.
- ▶ Försvarar och utvecklar medlemmarnas rättigheter enligt gällande lagar.
- ▶ Bistår medlemmarna i försäkringsärenden vid sjukdom, olycksfall, ålderdom, rehabilitering och arbetslöshet.
- ▶ Arbetar med utbildning, information och opinionsbildning.

Viktigaste frågor under 2013

- ▶ Huvudentreprenörsansvar
- ▶ Lex Laval

Läs mer om dessa frågor på sid 8-9.

Förbundsordförande Johan Lindholm:

“Upp på barrikaderna!”

Det här året har verkligen handlat om kampen för starka kollektivavtal och den svenska modellen, från början till slut. I backspegeln för 2013 har jag, parallellt med arbetet vid fronten, med mig de många samtalen jag haft med alla byggnadsarbetare jag träffat under min första period som ordförande för Byggnads. Många av våra medlemmar är väldigt upprörda över hur samhället ser ut idag.

Jag har ägnat mycket tid åt att besöka byggarbetsplatser, från Malmö i söder till Kiruna i norr. Medlemmarnas upprördhet handlar om nedmonterad a-kassa, usel arbetsmiljö och om oseriösa företag som driver låglönekonkurrens.

Det fackliga löftet

Därför måste vi ständigt påminna oss om hur viktigt det är att hålla vårt fackliga löfte – att lova varandra att aldrig sälja oss billigare än vad vi kommit överens om. Det är det allt vilar på. Utan det fackliga löftet blir vi svaga och ett lätt byte. Det är viktigt att driva kampen för bra arbetsvillkor – inte bara genom avtalsförhandlingar utan även politiskt.

Vi hade rätt hela tiden!

Det tog åtta år – men vi visste ju att vi hade rätt hela tiden. Man ska inte ha lägre lön för att man kommer från ett annat land. I februari 2013 kom beskedet från FN-organet ILO; en oberoende expertgrupp konstaterade att Byggnads haft rätt. Lavallagen som Riksdagen drev igenom 2010 strider mot internationella konventioner om facklig förenings- och förhandlingsrätt. Lagen har fått stor betydelse eftersom den har begränsat fackföreningarnas möjlighet att ta till stridsåtgärder i syfte att pressa utländska företag och arbetsgivare att teckna svenska kollektivavtal.

Byggnads krävde svenska kollektivavtal för de lettiska arbetarna som renoverade skolan i Vaxholm. Men vi förlorade i både Arbetsdomstolen och EG-domstolen, trots att Byggnads följde svensk lagstiftning.

Utgångspunkten hos Byggnads har hela tiden varit att svenska löner och kollektivavtal ska gälla för alla i Sverige,

även om man kommer från Lettland eller Norge. Det hela bygger på en solidarisk princip om att lika lön ska gälla oavsett varifrån du kommer. Men många borgerliga röster har tvärtom kallat Byggnads rasistiska och främlingsfientliga.

ILO rekommenderade den svenska staten att betala tillbaka det skadestånd på tre miljoner som Byggnads och Elektrikerna tvingats betala till Laval. Men det har varit väldigt tyst, trots att jag och några byggnadsarbetare promenerade längs hela Drottninggatan till Rosenbad med ett gigantiskt inbetalningskort för att överlämna till Fredrik Reinfeldt.

Nya avtal med krav på huvudentreprenörsansvar

I början av året gick vi in i en ny avtalsrörelse. Det mest centrala för avtalsförhandlingarna har varit ordning och reda. Det betyder att vi vill att en huvudentreprenör ska ha det yttersta ansvaret för att kollektivavtal och regler följs på en byggarbetsplats.

Byggnads och arbetsgivarna slöt till sist nya avtal. Kvällen innan en strejk skulle utlösas gav arbetsgivarna med sig. En expertgrupp ska nu ta fram ett förslag på hur ett huvudentreprenörsansvar kan regleras i kollektivavtalet. Arbetet ska vara klart den 15 februari 2014. Vi har rätten att säga upp avtalet om ingen lösning presenteras i rapporten.

SIFO gav kvitto på stöd hos allmänheten

Och jodå, vi fick rätt igen, vi kan inte ha fel om frågan om ansvar på bygget. Det visade sig senare genom en SIFO-undersökning som presenterades i december, att Byggnads har en stor majoritet av svenska folket bakom sig – 8

av 10 stöder förslaget om ett huvudentreprenörsansvar. Vi håller våra tummar och hoppas att arbetsgivarna tar tillfället i akt att komma fram till en lösning.

Upp på barrikaderna!

Kampen för bra villkor måste föras på två fronter, det räcker inte med den fackliga kampen. Den måste också föras politiskt. Det finns massor med frågor som vi driver mot våra politiker för att stärka byggnadsarbetarna i samhället. Våra unga måste ut i arbete och våra lärlingar måste få plats på arbetsmarknaden. Vi behöver fler resurser till Arbetsmiljöverket med en nollvision mot dödsolyckor, vi behöver få igång bostadsbyggandet och energieffektivera våra miljonprogramsområden – och till det behövs kloka politiska beslut.

Så därför vill jag säga till er alla, engagera er, gå med i ett politiskt parti, värva en kamrat som inte är med i facket, gå gratis på arbetstid vår fackliga kurs Påfarten, som är en inspirationskurs om varför man ska vara med i facket. Ja, börja jobba fackligt! Ni kan göra skillnad!

Jag har pratat och lyssnat till många av er. Det är det trevligaste, mest givande och den mest tacksamma delen av mitt arbete. Det finns inget som är viktigare än att träffa Byggnads medlemmar.

“Det är viktigt att driva kampen för bra arbetsvillkor – inte bara genom avtalsförhandlingar utan även politiskt.”

Johan Lindholm

Byggnads resurser

Byggnads resurser, som används i arbetet för att stärka byggnadsarbetare, utgörs i första hand av förbundets medlemmar. Till resurserna hör också de förtroendevalda och de anställda på förbundet och i regionerna samt de finansiella värden som förbundet har i form av fonder, värdepapper, ränteintäkter och fastigheter. Bilden på nästa sida beskriver hur resurserna använts under 2013.

Medlemmar

Byggnads har drygt 100 000 medlemmar. Dessa är förbundets allra viktigaste resurs. Tillsammans utgör de en kollektiv kraft som kan ställa krav. Utan ett starkt fackförbund riskerar den svenska modellen, med kompromiss- och samförståndslösningar på arbetsmarknaden, att urholkas.

Fackligt förtroendevalda

Cirka 8 000 av medlemmarna verkar som fackligt förtroendevalda:

- *Lagbas* – väljs av och företräder arbetslaget på arbetsplatsen.

- *Skyddsombud* – bevakar/verkar för bra arbetsmiljö, skydd mot ohälsa och olycksfall på arbetsplatsen. De har stöd av huvudskyddsombud och regionalt skyddsombud.
- *MB-ledamot* – i MB-grupp, en samråds- och förhandlingspart, verkar lokalt, regionalt eller nationellt.
- *Försäkringsinformatör* – informerar arbetskamraterna om sitt kollektivavtalade försäkringsskydd.

Förbundskontoret

60 anställda arbetar med att stödja regionerna och att företräda medlemmarna

i centrala frågor. Förbundskontoret leds av en ledningsstab som verkställer kongressens och förbundsstyrelsens beslut samt har det högsta ansvaret för arbetet på förbundskontoret. Under 2013 har förbundskontoret varit organiserade i enheterna; Ledningsstab, Organisation, Avtal, Kommunikation, Medlemscenter samt den självständiga redaktionen för tidningen Byggnadsarbetaren och den juridiskt fristående a-kassan. Läs mer om enheterna på sid 34.

Regioner

Byggnads är organiserat i 11 regioner, vilka i sin tur är indelade i 199 medlemskretsar. Regionernas sammanlagt cirka 300 anställda tillvaratar sina medlemmars intresse regionalt. Alla förbundets medlemmar ingår i någon medlemskrets och kan där aktivt arbeta för att påverka och utveckla verksamheten. Se den regionala organisationen på sid 38.

Så här användes förbundets resurser 2013

2012 års siffror inom parentes.

Årets dominerande frågor – viktiga för det långsiktiga målet

Byggnads huvudsakliga och långsiktiga mål är att stärka sina medlemmar – för hela livet, inte bara i arbetslivet. Det görs genom starka kollektivavtal, arbete för en stark förtroendemannaorganisation, opinionsbildning och en aktiv bostadspolitik. Det som särskilt hotat Byggnads långsiktiga mål har varit frågan om huvudentreprenörsansvar och efterdyningarna av Lex Lavallagen som infördes 2010.

Krav på ett huvudentreprenörsansvar

Fri rörlighet på arbetsmarknaden mellan europeiska länder är något mycket positivt. Ett fritt ekonomiskt utbyte med andra länder ger fler jobb. Sverige ska konkurrera med kunskap och kompetens, inte med låga löner. Den ökande andel migrerande arbetskraft som korsar nationsgränser för att få arbete till vilket pris som helst tvingas arbeta under väsentligt sämre, ibland usla, villkor. Den sociala dumpingen med dåliga villkor och låga löner riskerar samtidigt konkurrera ut den inhemska arbetskraften. Det är denna problematik som ligger bakom den viktiga frågan om Byggnads krav på en överenskommelse om ett huvudentreprenörsansvar som förbundet drivit under avtalsrörelsen.

Byggnads menar att lösningen på problemet är kollektivavtalen. Svenska kollektivavtal ska gälla för alla som arbetar i landet. Kollektivavtalen omfattar alla oavsett varifrån de kommer eller hur de ser ut och är den trygga grunden för bra arbetsvillkor. Det hela handlar om vilket inflytande arbetarna ska ha kring lönesystem, arbetsmiljö, försäkringar och andra viktiga villkor.

I korthet ställer Byggnads krav på att en huvudentreprenör ska ta det yttersta ansvaret för att underentreprenörerna följer överenskomna avtal och regler på varje arbetsplats. Liknande juridiskt hållbara system finns redan i Norge och Tyskland. Parterna kunde inte enas om detta under avtalsrörelsen men kom överens om att tillsätta en utredning om hur ett huvudentreprenörsansvar skulle kunna se ut. Den ska presenteras i mitten av februari 2014. Om parterna ändå inte kommer överens kan avtalet komma att sägas upp.

Starkt stöd hos allmänheten

I december beställde Byggnads kommunikationsenhet en undersökning av SIFO om hur den svenska allmänheten ställde sig till Byggnads krav på ett huvudentreprenörsansvar. Åtta av tio stöder Byggnads. Dessutom visade det sig att även 53 procent av företagen vara positiva. De motiverade sin ståndpunkt med att de vill kunna konkurrera med schysta villkor och på så vis stävja svartjobb, skattefusk och låglönekonkurrens, där utländska arbetare utnyttjas.

Kampanj för ett huvudentreprenörsansvar

Byggnads tog fram en omfattande informationskampanj som riktade sig till medlemmar, bransch och allmänhet för att sprida kunskap och uppmärksamhet kring Byggnads krav på ett huvudentreprenörsansvar. Kampanjen omfattade såväl material för regional spridning som en riksomfattande extern kampanj för sociala medier, print, hemsida och tunnelbana.

Lex Laval – Byggnads fick rätt

ILO, FN:s fackorgan för sysselsättnings- och arbetslivsfrågor, kom i april 2013 med ett utlåtande från en oberoende expertkommitté om att de ger Byggnads rätt i fallet Lex Laval. Utlåtandet kom efter att Byggnads ledning, med chefsjuristen i spetsen, arbetat mycket med frågan under året.

Historien startade för åtta år sedan, med en renovering av en skola i Vaxholm. Byggnads krävde att de lettiska arbetarna på skolbygget skulle ha kollektivavtalsenliga löner enligt svensk lagstiftning, men förlorade i såväl arbetsdomstol som dåvarande EG-domstolen. År 2010 drev regeringen igenom den så kallade *Lavallagen* i riksdagen. Lagen har fått stor betydelse eftersom den har begränsat fackföreningarnas möjlighet att ta till stridsåtgärder i syfte att pressa utländska företag och arbetsgivare att teckna svenska kollektivavtal.

ILOs expertkommitté konstaterade i sitt utlåtande att Lavallagen strider mot de grundläggande mänskliga rättigheterna i arbetslivet. De uppmanade regeringen att kompensera Byggnads och Elektrikerna för de tre miljoner kronor som de båda förbunden tvingades betala ut i skadestånd till det lettiska bolaget Laval. Skadeståndet utdömdes trots att den svenska Arbetsdomstolen ansett stridsåtgärderna tillåtna i ett

tidigare avgörande. Uttalandet från ILO är inte rättsligt bindande men brukar följas av ILOs medlemsstater. Sverige är en av dessa.

Såväl den mediala uppmärksamheten som intresset från de politiska partierna, även Socialdemokraterna, har i stort sett varit obefintlig. Inte heller Byggnads försök att nå politikerna genom att överlämna ett symboliskt inbetalningskort på Rosenbad, nådde någon större uppmärksamhet. Inbetalningskortet syftade på de tre miljoner kronor som Byggnads och Elektrikerna borde kunna kräva tillbaka.

Arbetet med båda dessa viktiga frågor kommer att fortsätta under nästa verksamhetsår.

Ordning och reda på svensk arbetsmarknad – LO-förbundens kravlista

1. Lex Laval ska rivas upp och svenska kollektivavtal gälla som lön och anställningsvillkor för alla som jobbar i Sverige.
2. Alla utländska företag som är verksamma i Sverige ska registrera sig här.
3. Arbetstagare från tredje land måste försäkras kollektivavtalsenliga arbetsvillkor.
4. Förstärkning av lagstiftningen kring F-skatt.
5. Lagen om offentlig upphandling ändras så att det nya upphandlingsdirektivets stora möjligheter att ställa sociala krav, däribland krav på kollektivavtal, till fullo kan tillämpas även i Sverige.
6. Lagen om uthyrning av arbetskraft ändras så att det blir förbjudet att hyra ut och hyra in arbetskraft för ett stadigvarande arbetskraftsbehov.
7. En lagstiftning för att säkerställa uppdragsgivares/ huvudentreprenörs ansvar för entreprenadkedjor antas.
8. Månadsredovisning av anställdas skatter och arbetsgivaravgifter ska införas och ske individuellt.
9. Inför skyndsamt personalliggare för byggbranschen i kombination med oannonserade kontrollbesök.
10. Konkurrensneutrala villkor ska gälla inom åkerinäringen.

Det här vill Byggnads uppnå – fyra prioriterade områden

Byggnads kongress 2010 fattade beslut om fyra prioriterade områden som förbundet sedan dess arbetat målmedvetet med. På de följande sidorna i den här verksamhetsberättelsen beskrivs hur förbundskontorets enheter och förbundets regioner under året, arbetat inom de prioriterade områdena och vad man uppnått utifrån de resurser förbundet har.

Medlemsvärvning

Delmål:

- Tillsammans är vi starka! Vi fortsätter informera om och utveckla värdet av medlemskapet.
- Samtliga förtroendevalda och aktiva ska arbeta aktivt med medlemsvärvning.
- Organisationsgraden ska höjas.

Utveckla förtroendemannaorganisationen

Delmål:

- Konkretisera och utveckla förtroendeuppdrag.
- Lägga ut förhandlingsmandat med fullmakt.
- Stärka arbetsplatsorganisationen.

Kollektivavtalsbevakning/utveckling

Delmål:

- Bevaka så att de kollektivavtalade rättigheterna efterföljs.
- Bevaka arbetsmiljön.
- Reallöneförbättringar.

Byggnads organisation

Delmål:

- Stärka den nya organisationen med elva regioner.
- Samordna administrationen så att resurser frigörs, vilket ger bättre service till medlemmarna.
- Ett medlemscenter införs senast den 1 juni 2012.
- Utöka samarbetet med 6F.

Det här har Byggnads uppnått inom de prioriterade områdena

Byggnads har uppnått flera av sina delmål, vilket bilden nedan visar. Fortfarande återstår dock arbete för att nå hela vägen. På de kommande sidorna summeras det viktigaste arbetet som skett på förbundskontoret och ute i regionerna under 2013.

Ny regional organisation – stärker medlemmarnas inflytande

Förstärkt kollektivavtal

Medlemscentret Byggnads Nu!

Minskat medlemstapp

Förbättrad medlemsinformation

Ökad satsning på utbildning och teamutveckling

Ökad samverkan inom 6F

Förstärkt förtroendemannaorganisation

Samordning av det administrativa arbetet i FASAB

Arbetet för fler medlemmar ger resultat

Ett stort jobb har lagts ned under året för att på olika sätt behålla och få fler medlemmar till Byggnads. Arbetet ger resultat. Tack vare bland annat förbättrad information, ökad närvaro på byggarbetsplatserna, en ny introduktionsutbildning och satsning på ungdomar, så planar kurvan ut. Medlemstappet har för andra året i rad kunnat minskas.

Den minskande organisationsgraden är ett allvarligt hot mot hela fackföreningens idé och verksamhet liksom för den svenska modellen som bygger på jämbördiga parter på arbetsmarknaden, så arbetet kommer att vara högt prioriterat under åtskilliga år.

Byggnads Nu!

En av de enskilt viktigaste insatserna för att värva medlemmar och förhindra befintliga medlemmar att lämna organisationen var beslutet att starta medlemscentret Byggnads Nu!. Det gjordes under 2012. 2013 var det första hela året för

Syftet var också att stärka regionerna genom att avlasta anställda och på detta sätt frigöra resurser ute i regionerna.

Byggnads Nu! hade 33 023 medlemskontakter under året varav 86 procent genom telefonsamtal och resterande via mail. När det gäller målet att rekrytera medlemmar lyckades man värva och återvärva cirka 1 040 medlemmar under året, vilket är ett mycket bra resultat.

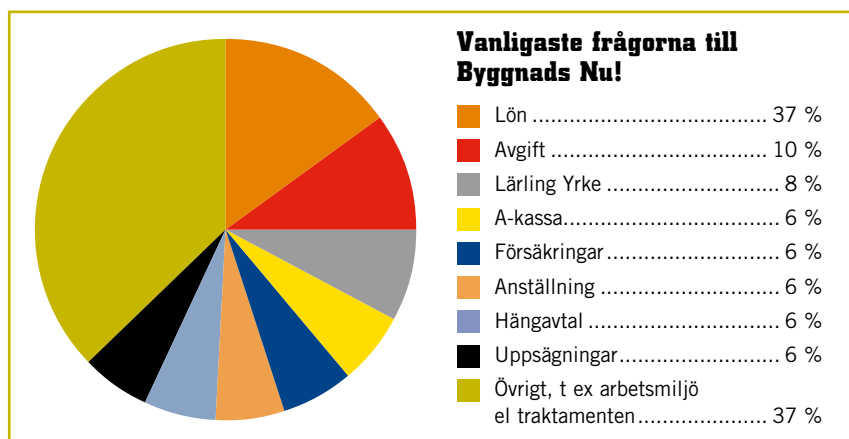
Medlemscentret har haft relativt stor personalomsättning och har bara årets sista fem månader haft en fulltalig bemanning med sex rådgivare och en chef på 50 procent. Målet är att centret utöver de fasta rådgivarna ska ha tillgång till 14 resursombudsmän från regionerna, utbildade på medlemscentrets system med en schemalagd bemanning på en halv till en dags bemanning var åttonde vecka. Det målet var inte möjligt att uppfylla.

Byggnads Nu! arbetar successivt med att säkerställa sina processer och kvalitetssäkra sin verksamhet så att medlemmarna ska få den bästa möjliga service från medlemscentret. Under 2014 kommer centret att påbörja ett samarbete med SEKO som då startar ett liknande medlemscenter.

Fyra av sex rådgivare på Medlemscentret Byggnads Nu!. Från vänster; Jan Jespersen, Jeanette Söderdahl, Leif Holmgren och Peter Wensberg.

verksamheten. Syftet med att starta centret var erbjuda medlemmar ökad tillgänglighet, enhetlig och organiserad service per telefon och mail samt att erbjuda blivande medlemmar medlemskap.

Byggnads Nu! Medlemsrekrytering

	Nya medlemmar	Stoppat utträde	Till a-kassan	Övergång till annat fackförbund
2012	523	130	107	41
2013	807	234	258	141

“Byggnads Nu! hade 33 023 medlemskontakter under året varav 86 procent genom telefonsamtal.”

Påfarten Sverige

Utbildningen *Påfarten Sverige* är en ny introduktionsutbildning som vänder sig till Byggnads medlemmar eller potentiella medlemmar. Den ska bidra till att öka det fackliga medvetandet och engagemanget, och på sikt, bidra till en ökad organisationsgrad.

I september genomfördes en utbildning för regionernas handledare. Syftet var att förmedla metoder och tips på hur man kan genomföra och utveckla utbildningen utifrån de olika förhållanden som finns i regionerna. Kurserna var under hösten välfyllda.

Byggnads kvinnliga nätverk

Byggnads arbetar för att fler kvinnor ska intressera sig för att välja yrken inom byggbranschen. Mer jämställda arbetsplatser innebär bättre arbetsklimat och bättre arbetsmiljö för alla och potentiellt fler medlemmar. Men utvecklingen går långsamt. Byggnads kvinnliga nätverk har funnits sedan 2001. Nätverkets arbetsgrupp arrangerar årligen en konferens på Rönneberga kursgård för de kvinnliga medlemmarna. 2013 kunde 40 av totalt 788 kvinnliga medlemmar samlas för föreläsningar och grupparbeten. De fick, förutom att bygga nätverk med varandra, ta del av såväl facklig baskunskap som utbyta erfarenhet om hur det är att som kvinna arbeta ute på byggena.

Flera kortfilmer med intervjuade kvinnliga medlemmar har tagits fram och finns på Byggnads hemsida samt på Youtube.

Riktlinjer dragna för ökad tolerans

I slutet av 2013 inleddes ett samarbete med Magnus Manhammar, som tidigare arbetat för stiftelsen Expo. Tillsammans med Kommunikationsenheten och Organisationsenheten drogs riktlinjer upp för Byggnads framtida arbete för ökad tolerans. Bland annat ska man spetsutbilda en ansvarig i varje region och arbetet är tänkt att intensifieras under 2014.

Byggnads på Facebook

Närvaron på sociala medier är en viktig kanal för Byggnads att synas på för att

väcka intresse för fackliga frågor och engagemang. Förbundet arbetar kontinuerligt med att vässa sin närvaro på Youtube, Twitter, den egna bloggen samt Facebook. Bland annat har Byggnads ordförande Johan Lindholm varit aktiv på Byggnads Facebooksida där han lägger upp egna kommentarer och reflektioner. Den 1 jan 2013 gillade 1 815 personer Facebooksidan. Den 31 december 2013 hade antalet som gillade sidan vuxit till 4 776 personer. Byggnads mest gillade inlägg under året, publicerat den 27 februari, handlade om att FN-organet ILO konstaterat att Lavallagen strider mot internationella konventioner om facklig förenings- och förhandlingsrätt. Det inlägget fick totalt 704 gillamarkeringar, inklusive delningar och interaktioner. Det var även det inlägget som blev mest kommenterat och delat.

Den viktiga ungdoms- verksamheten

Byggnads har drygt 27 000 ungdomar som medlemmar vilket utgör 35,5 procent av alla aktiva medlemmar i förbundet. Byggnads arbetar strukturerat med att bygga en stark facklig organisation med engagerande ungdomar. Under 2013 tog förbundet, tillsammans med Bilda förlag och idé, fram ett nytt informationsmaterial riktat till skolorna. Denna information samt Byggnads övriga ungdomsverksamhet är viktiga delar i Byggnads arbete mot högre organisationsgrad. Övriga viktiga aktiviteter riktade mot ungdomar, var under året:

Regionala ungdomsutbildningar

2013 genomfördes sex regionala ungdomsutbildningar med totalt 105 deltagare. Syftet med utbildningen är att förmedla kunskap om arbetarrörelsens historia, varför vi har fackföreningar och varför det är viktigt med facklig-politisk samverkan.

Byggnads tiokamp

Byggnads tiokamp, som anordnats sedan 1998, är öppen för Byggnads och 6F's alla medlemmar som är under 30 år och för systerförbunden i Norden. Syftet med arrangemanget är att väcka intresse hos

Påfarten

Varför är du medlem i facket?

Eller varför inte? Bland annat det diskuteras under en dag som innehåller information om vad facket gör och varför det är viktigt att vara medlem. Kursen som kallas Påfarten riktar sig både till medlemmar i Byggnads och till de som ännu inte bestämt sig för att bli medlemmar. Påfartens kurser finns tillgängliga på Byggnads regioner över hela Sverige.

Jack Rolka, ombudsman på Byggnads Väst och Jörgen Landeborn, ombudsman på Byggnads Stockholm-Gotland, har arbetat fram den lite annorlunda fackliga kursen.

De berättar att bakgrunden till kursen bland annat var att det har blivit svårare att rekrytera deltagare till tredagarskurser och att många har fördomar om att facket är tråkigt och att ingen lyssnar på vad man som enskild har att säga.

- Vi har allt att vinna på att bryta de fördomarna och jobbade därför för att kursen skulle ge en Aha-upplevelse om vad facket handlar om för deltagarna, konstaterar Jack och Jörgen.

Syftet med kursen är att försöka organisera byggnadsarbetare och öka det fackliga medvetandet. Ytterligare ett, kanske än viktigare, syfte är att skapa en medvetenhet hos byggnadsarbetaren om att man kan påverka sin situation. Kursen berättigar till ersättning för förlorad arbetsförtjänst, i form av ett skattefritt stipendium.

Det varierar ute i regionerna vilka som hittills erbjudits att gå kursen. I Byggnads Stockholm-Gotland har utbildningarna under året gått för fulla hus med fackligt förtroendevalda. I Byggnads Väst går såväl förtroendevalda som nya medlemmar och potentiella medlemmar den. Omkring tio procent av de som går kursen är inte medlemmar innan kursen men hittills har alla blivit det efter. Dessutom väljer många som stod i begrepp att lämna Byggnads att fortsätta som medlemmar.

de yngre för organisationen Byggnads, för de fackliga värderingarna och för fackliga förtroendeuppdrag. Under fyra dagar blandas olika tävlingsaktiviteter med föreläsningar om fackets historia, främlingsfientlighet, lön och kollektivavtal. 2013 deltog 77 ungdomar från Byggnads, Målarna och Elektrikerna men också från Norge och Finland.

Cup Byggnads

Byggnads samarbetar sedan många år med SvFF genom Cup Byggnads, en fotbollsturnering för landets bästa 15

åringar. Turneringen är en bra möjlighet för Byggnads att möta ungdomar och ge en positiv bild av vad en fackförening är. Årets final vanns av Stockholm.

Yrkestävlingar

Yrkestävlingarna har efter ett års utvärdering startat upp i ny tappning. Basen för yrkestävlingarna är nu skolor som tävlar mot varandra lokalt och regionalt. Tävlingarna blir viktiga tillfällen för skolorna att både byta erfarenheter med varandra och visa upp nya skick-

liga hantverkare. Efter skoltävlingarna följer Yrkes-SM. Det stora målet för deltagarna i yrkestävlingarna är Euroskills i Göteborg 2016, dit vinnarna i Yrkes-SM kvalificerar sig.

“Byggnads har drygt 27 000 ungdomar som medlemmar vilket utgör 35,5 procent av alla aktiva medlemmar i förbundet.”

Regionernas arbete Medlemsvärvning

Uppdraget att öka organisationsgraden är oerhört viktigt men också mycket tidskrävande. Utmaningen för regionerna ligger i att hitta arbetsformer som fungerar. Insatserna har inneburit att medlems-tappet i de flesta regioner bromsats upp. Några exempel på detta arbete är:

Utbildningen Påfarten Sverige. Utbildningen har utnyttjats på olika sätt i flera av regionerna i arbetet med att höja organisationsgraden. I Byggnads Norrland genomfördes till exempel en "lightversion" av utbildningen på en gymnasieskola med lyckat resultat. Läs

mer om Påfarten och Byggnads Väst respektive Stockholm-Gotlands arbete i separat artikel på sid 13.

Arbetsplatsbesök/telefonkontakter. Stor uppfinningsrikedom och energi har präglat regionernas arbete inom det här området. Byggnads Stockholm-Gotland har startat *Byggnads God morgon*. Ombudsmännen var ute på olika arbetsplatser, i första hand sådana där den fackliga närvaron annars var låg, innan arbetetsdagens början och hälsade byggnadsarbetarna välkomna med information och en kopp kaffe.

Regionen har också genomfört aktiviteten *Vita dagar* där ombudsmän besökt mindre arbetsplatser för att söka nya medlemmar samtidigt som den admi-

nistrativa personalen och regionens ambassadörer ringt medlemmar som begärt utträde och medlemmar som ligger efter med sin medlemsavgift. Byggnads Stockholm-Gotlands ambassadörer deltog även på Stockholms LO-distrikts kampanj för medlemsvärvning.

Byggnads Väst bildade våren 2013 en "Ringgrupp" som både ringde nya medlemmar och till sådana som avslutat sitt medlemskap. Regionen genomförde också två *uppsökarveckor* på arbetsplatserna med särskilt fokus på medlemsvärvning.

Byggnads Skåne har storsatsat på medlemsvärvning genom en så kallad *organizergrupp* som har som huvudarbetsuppgift att jobba med organisering.

Satsning på kunskap stärker Byggnads

Kunskap och utbildning är avgörande i arbetet med att utveckla Byggnads förtroendemannaorganisation och stärka de omkring 8000 förtroendevalda i deras arbete för medlemmarna. De förtroendevaldas arbete ute på arbetsplatserna med att driva frågor om medbestämmanderätt, arbetsmiljö och försäkringsskydd med mera, är viktigare än någonsin. Här sammanfattas det arbete som lagts ned på kunskap och utbildning i förtroendemannaorganisationen samt inom yrkesutbildningarna under året.

Försäkringsinformatörer

Arbetet med att förstärka förtroendemannaorganisationen med fler försäkringsinformatörer, har fortsatt. För att möta det stora behovet av information bland medlemmar och icke medlemmar avseende Byggnads kollektivavtalsförsäkringar, har satsningen på försäk-

ringsinformatörsutbildningar fortsatt under året. Ett flertal TTI-utbildningar (Träningsläger Trygg Informatör) har genomförts i förbundskontorets regi runt om i landet.

Ny utbildning för förtroendevalda

De nya utbildningarna för MB-ledamöter, nyvalda såväl som erfarna, som

togs fram under förra verksamhetsåret har testats och kvalitetssäkrats under 2013. Utbildningen har tillkommit för att kunna möta upp framtidens behov av en stark, lokal facklig verksamhet. Provtutbildningar av Grundutbildningen för FFV samt MB-utbildning steg 1, 2 och 3, har genomförts i Göteborg och nödvändiga justeringar i program och material har gjorts.

För att ytterligare kvalitetssäkra kommande FFV-utbildningar har förbundet, tillsammans med utbildningsföretaget Sententia, även genomfört en handledarutbildning i två steg. Utbildningen var enligt deltagarna tuff men väldigt nyttig.

Projektet Strålande utsikter ska öka antalet utbildade plåtslagare

Allt för få unga söker sig till plåtslagaryrket. Trots goda framtidsutsikter med kvalificerade och utvecklande arbetsuppgifter riskerar yrket att tyna bort. Därför har projektet *Strålande utsikter* initierats av Plåt & Vent Yrkesnämnd, Byggnads och Plåtslageriernas riksförbund med syftet att öka flödet av unga, utbildade plåtslagare in i branschen.

En av dem som arbetar med projektet är Pär Lindelöf som är huvudyrkesombudsman i Byggnads Stockholm-Gotland. Han menar att medan byggnadsbranschen i stort har tappat under hösten, med övertalighet och varsel som följd, har plåtslageribranschen stått sig väl. Det råder brist på plåtslagare, särskilt i Stockholm.

– För att branschen ska leva och utvecklas behöver det fyllas på med duktigt, yrkeskunnigt folk. Finns inte plåtslagare att tillgå så riskerar beställarna att välja andra material och lösningar, säger Pär.

Branschens engagemang är avgörande

En bestående förändring är inget som några få åstadkommer ensamma. Pär Lindelöf menar att det är med väl rustade ambassadörer som bilden av vad det innebär att vara plåtslagare ska spridas. Projektet satsar på utbildning av ett antal företagare i hur de bäst kan prata om plåtslageriyrket för att skapa engagemang, både i media och i sina egna nätverk.

– Förutom utbildningen ska vi se till att samla ett antal nyckelpersoner och ge dem möjlighet att diskutera framtidens utmaningar tillsammans, berättar Pär.

Aktiviteter under våren

Projektet Strålande utsikter kommer att spänna över en treårsperiod. Under våren 2013 gjordes en mycket uppskattad turné till fem grundskolor i olika delar av landet, med syftet att informera om yrket och dess möjligheter. Målet är att öka kunskapen om plåtslageri och det hantverk det är, för att få fler unga att välja yrket.

Den centrala utbildningsverksamheten

Byggnads centrala utbildningsverksamhet omfattade under året 15 kurser och samlade omkring 420 deltagare. I kursutbudet för 2013 erbjöds bland annat följande utbildningar: Allmän Grundutbildning, Praktisk ergonomi, Lagbasutbildning påbyggnad, Facklig-politisk utbildning (genomfördes tillsammans med 6F) och ungdomsaktiviteten Tio-kampen. Utbildningarna syftar till att utveckla medlemmarnas och förtroendevaldas fackliga kompetens så att de bättre kan tillvarata organisationens gemensamma intressen och bygga en starkare organisation.

Under året genomfördes även två studiekonferenser. Under en av dessa deltog förutom regionernas utbildningsansvariga även administratörerna. Under konferenserna har bland annat utbildningsbehov, kursutbud, studie-

statistik, ByggIT-studier, organisation och LO-utbildningar diskuterats, allt i syfte att förbättra förbundets utbildningsverksamhet.

Under året har Byggnads även besökt några regioner för att på plats diskutera den fackliga utbildningsverksamheten inom regionerna. Det arbetet fortsätter under inledningen av 2014. Syftet är att få en helhetsbild av den fackliga utbildningsverksamheten och hur den bedrivs i organisationen.

6Fs studiegrupp har fortsatt sitt samarbete under året med regelbundna träffar. Intentionen med samarbetet är att utveckla en gemensam utbildningsverksamhet både centralt och på sikt även regionalt.

Yrkesutbildning Byggyrkesnämnden (BYN)

Mycket av det arbete Byggnads gör på yrkesutbildningsområdet sker inom den partssammansatta byggyrkesnämnden

(BYN). Arbetet med den elektroniska lärlingsboken har fortsatt under året. Systemet innebär en väsentligt förbättrad överblickbarhet. Den fortsatta vidareutvecklingen inriktas bland annat på att föra in uppgifter via mobila enheter.

Arbetet med branschrekommenderade skolor har gått in i nästa fas. Branschrekommendationen skapades för att lyfta fram de skolor som branschen anser lever upp till en bra standard bland de, på sina håll, allt för stora utbud av skolor. Vid årsskiftet fanns 81 branschrekommenderade skolor. En arbetsgrupp kommer under 2014 se över de kriterier som ligger till grund för branschrekommendationen för att utveckla konceptet vidare.

Under hösten/vintern har samtliga regioner fått besök från förbundskontoret i syfte att reda ut förutsättningarna för framtidens arbete med yrkesutbildning.

Yrkesutbildning inom plåtslageri

Plåt- och Ventyrkesnämnden (PVYN), som är ett samarbetsorgan mellan Byggnads och Plåtslageriernas Riksförbund, har bland annat till uppgift att utöva tillsyn över och främja utvecklingen av yrkesutbildningen inom branschen. Plåtbranschen bedriver en egen skola (Plåt och Vent Teknikcentrum) i Katrineholm. Under året har skolan genomfört en rad kompletterande utbildningar för skol-/företags elever och traditionella lärlingar. Det har också genomförts ett antal yrkesexamen på skolan. Ambitionen är att skolan ska vara en naturlig mötesplats för branschen, där ett av dess största bekymmer är rekrytering.

Under året har projektet *Strålände utsikter!* inletts med ett lyckat resultat för att locka fler plåtslagare till yrket. Läs mer på sid 15.

Yrkesutbildning inom Teknikinstallationsavtalets område

En ny utbildningsorganisation, med utbildningsansvariga från Byggnads samtliga regioner, hanterade alla yrkesutbildningsfrågor inom Teknikinstallationsavtalet under året. I varje region finns två utsedda utbildningsansvariga, en från vardera parten Byggnads respek-

tive VVS-Företagen. Organisationen har fortsatt det viktiga arbetet med att stärka de regionala ombudsmännen. Det är de som i största utsträckning har kontakt med Byggnads medlemmar och presumtiva medlemmar, när det gäller yrkesutbildningsfrågor.

Under året tecknades 693 utbildningsavtal mellan företag och anställda under utbildning/lärlingar.

Förstklassiga utbildningar

Arbetet med att kvalitetssäkra Byggnads VVS-utbildningar till att bli *förstklassiga utbildningar* har fortsatt under 2013. 42 skolor har av yrkesnämnden utsetts som förstklassiga.

Nytt Internetbaserat datasystem

Inom Yrkesnämnden VVS arbetar parterna med att skapa ett nytt Internetbaserat datasystem för teoriuppföljning och utbildningsrapporter. Syftet och ambitionen med det nya systemet är att underlätta studierna i den teoretiska delen för att på så sätt öka möjligheten för fler personer att klara teoridelen i branschprovet vid första försöket. Yrkesnämndens räknar med att det nya systemet ska vara i drift första kvartalet 2014.

Rikskonferenser

Under september och oktober månad genomfördes rikskonferenser inom följande områden: Mark, Anläggare/Dykare, Plåt, VVS/Kyla, Glas, Papp, Lagbas, Golv, Ställning, Bil- och Maskin samt Murare. Det totala antalet deltagare på dessa konferenser uppgick till 221 personer. Byggnads fick fin och positiv kritik för konferensernas genomförande, både för innehåll och upplägg. Även i år deltog ett stort antal förstagångsdeltagare under konferensdagarna.

Bo och arbeta på annan ort

Varje år tas material fram för olika utbildnings- och informationsinsatser. Under året kan särskilt nämnas en broschyr som Byggnads tog fram i samarbete med SEKO med titeln, *Bo och arbeta på annan ort*. Många, såväl medlemmar som arbetsgivare, känner inte till att arbetsgivaren måste tillhandahålla ett godtagbart boende för anställda som arbetar på annan ort. Broschyren handlar om vad man kan kräva då det gäller boende på annan ort.

Regionernas arbete

Utvecklad förtroendemannaorganisation

Regionernas arbete med att utveckla förtroendemannaorganisationen har huvudsakligen inriktat sig på att stärka de förtroendevalda, regionstyrelser och personal på region- och verksamhetskontor genom utbildning. Men även satsningar på försäkringsinformation och upprättande av förtroendemannaorganisationer på arbetsplatserna har utgjort en viktig del av arbetet.

Utbildningar. I Byggnads Väst har samtliga verksamhetskontor genomfört nio introduktionsutbildningar vardera, så

kallade inledande/förberedande kurser inför kommande utbildningspaket. Utöver regionala MB-träffar, provade också Byggnads Väst en utökad MB-ledamotutbildning, med positivt resultat.

Stärka förtroendemannaorganisationen.

Region Skåne har bildat en grupp i regionstyrelsen som ansvarar för att utveckla förtroendemannaorganisationen. Det har bland annat resulterat i att en växande förtroendemannagrupp fått ytterligare utbildning i sitt uppdrag. Byggnads Stockholm-Gotland avslutade i november ett 12-månaders projekt med uppgift att förstärka medbestämmandeverksamheten, att upprätta förtroendemannaorganisationer samt hålla fackliga möten på arbetsplatser och företag. Resultatet av projektet blev en tredubbling av antalet UVA-möten, (fackliga möten på betald arbetstid).

Regionala försäkringsprojekt. Projekten som pågått ute i regionerna under året har både informerat om försäkringskyddet och rekryterat nya informatörer för uppdraget. Regionernas projektanställda försäkringsinformatörer har särskilt inriktat sig mot de små företagen och arbetsplatserna. Bland annat har Byggnads Norrland under året satsat på försäkringsverksamheten genom att projektanställa en person särskilt för det området. Satsningen har varit positiv och kommer att fortsätta också under nästa verksamhetsår.

”Resultatet av projektet blev en tredubbling av antalet UVA-möten, fackliga möten på betald arbetstid.”

Byggnads Stockholm-Gotland om sitt förtroendemannaorganisationsprojekt

Viktiga framgångar i avtalsrörelsen

Byggnads viktigaste uppgifter är att bevaka att de kollektivavtalade rättigheterna efterföljs på arbetsplatserna och att verka för reallöneförbättringar för sina medlemmar. Under året har en avtalsrörelse genomförts inom samtliga avtalsområden med framgångar inom flera viktiga områden, framför allt avseende arbetsmiljö och arbetstidsförkortning. Det är positivt eftersom det fortfarande råder stora och allvarliga brister inom arbetsmiljöområdet. Mycket arbete har under året också lagts på att upptäcka och komma tillrätta med det växande problemet med social dumping.

Läs mer om regionernas arbete mot social dumping i det här kapitlet. Läs också mer om huvudentreprenörsansvar på sid 8.

Avtalsrörelsen 2013

Under året genomfördes avtalsförhandlingar på samtliga avtalsområden. Avtalsrörelsen handlade, gemensamt för samtliga avtalsområden, till stor del om att få till förbättringar när det gäller arbetsmiljö, lönebestämmelser, yrkesutbildning, arbetstid, semesterersättning och försäkringar. Detta var också områden som parterna delvis lyckades enas kring. Särskilt glädjande var överenskommelserna avseende arbetsmiljö och arbetstidsförkortning. Läs mer om det viktiga arbetsmiljöarbetet på sid 19.

Kampanjens bärande ikonbilder fick uppmärksamhet då de är tuffa och kaxiga och inte minst för att det är verkliga Byggnadsmedlemmar på bilderna.

Återstående högt prioriterade frågor

Ett antal stora och högt prioriterade frågor återstod dock för parterna att lösa. För de frågorna tillsattes partsgemensamma arbetsgrupper.

Byggavtalet

Den stora stötestenen på Byggavtalets område var Byggnads krav på ett huvudentreprenörsansvar. Frågan om att utarbeta ett program för ordning och reda i byggbranschen fick förtur i det partsgemensamma arbetet. Gruppens resultat ska presenteras i en huvudrapport senast i februari 2014.

Byggnads och BI enades även om att samverka kring ytterligare ett antal områden; förbättrad säkerhet och arbetsmiljö i branschen, en eventuell utbildningsbok för dykare, tidsbegränsade anställningsformer samt yrkesutbildningsavtalet. Arbetsgruppen som bildats för att utarbeta förslag till lönomodeller och fungerande lönebildning i Byggnads Öst, avslutade sitt arbete under december månad och en överenskommelse tecknades mellan parterna. Byggnads valde vidare att säga upp prestationslönenämnden i förtid då det visat sig att

Avtalsrörelsen 2013

Nytt Teknikinstallationsavtal VVS & Kyl

Det råde bra och konstruktiva förhandlingar mellan parterna Byggnads och VVS Företagen i årets avtalsrörelse. Arbetet med att slå samman VVS och Kylavtalet till ett avtal löpte parallellt med de yrkanden Byggnads framförde i förhandlingarna. En överenskommelse om ett nytt Teknikinstallationsavtal VVS & Kyl träffades.

Nytt Plåt & Ventilationsavtal

På plåtavtalens område tillsattes en arbetsgrupp med uppgift att slå samman de tre plåtavtalen till ett. Arbetsgruppens arbete blev klart under december månad

och en överenskommelse om ett nytt Plåt & Ventilationsavtal skrevs under. Byggnads nådde framgång i förhandlingarna, särskilt glädjande var resultatet avseende arbetstidsförkortningen och löneutvecklingen.

Nytt Glasmästeriavtal

Det råde bra förhandlingsklimat även mellan parterna Byggnads och Glasbranschföreningen i årets avtalsrörelse. Också i dessa förhandlingar nådde Byggnads framgång i förhandlingarna. Särskilt glädjande var resultatet avseende löneutvecklingen och arbetstidsförkortningen. Under året avslutade parterna arbetet med att förenkla, förtydliga och modernisera Glasmästeriavtalet.

Nytt Entreprenadmaskinavtal

Förhandlingarna mellan Byggnads och Maskinentreprenörerna blev långdragna. Maskinentreprenörernas ingång i förhandlingarna var att försäkra avtalet för Byggnads medlemmar. Den stora stötestenen handlade om skillnader i respektive parts statistikunderlag avseende beräkningsgrunder. Då parterna stod för långt ifrån varandra kopplades Medlingsinstitutet in för att lösa det låsta läget och under maj månad träffades en överenskommelse också på Maskinentreprenadavtalet.

inrättandet av nämnden inte uppnått den effekt som Byggnads önskat.

Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl

En arbetsgrupp tillsattes med uppgift att se över lönebildningen för att kunna möta framtidens behov och utmaningar. Arbetsgruppens arbete ska pågå under avtalsperioden. Ytterligare en arbetsgrupp tillsattes för att skapa förutsättningar för att de företag som tillämpar Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl, ska ansluta sig till lönesystemet "LÖSEN".

Entreprenadmaskinavtalet

En arbetsgrupp tillsattes med uppgift att se över statistiken på Entreprenadmaskinavtalets område.

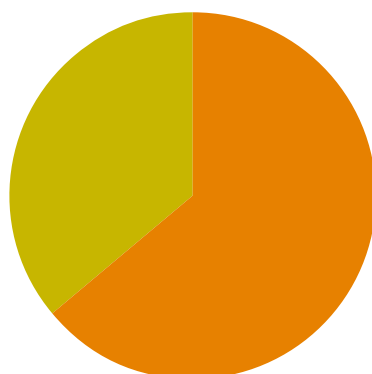

Kampanjsida Stark blir starkare

Kommunikationsenheten skapade en kampanjsida för Facebook och Byggnads mobila hemsida inför avtalsrörelsen för att skapa en optimal kontakt med medlemmarna. Denna gick under namnet *Stark blir starkare, avtal 2013*. Kampanjens bärande ikonbilder rönne uppmärksamhet då de är tuffa och kaxiga och inte minst för att det är verkliga Byggnadsmedlemmar på bilderna.

Byggnads ville lyfta fram de mest positiva framgångarna i avtalet och betonade att stödet från Byggnads medlemmar har gett kraft till förhandlingarna att driva igenom de viktigaste frågorna. Information om avtalsrörelsens resultat presenterades löpande på såväl Byggnads som tidningen Byggnadsarbetarens hemsidor samt som helsidesannonser i tidningen.

Går det att stoppa dödsolyckorna?

■ Ja, visst går det..... 64 %
■ Nej, det går inte..... 36 %

Resultat av tidningen Byggnadsarbetarens fråga till sina läsare på nätet.

Den viktiga arbetsmiljön

Stor framgång nåddes alltså i förhandlingarna beträffande arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljön. Den är oerhörd viktig för Byggnads medlemmar. Fortfarande skadas och dör alldeles för många byggnadsarbetare på sina arbetsplatser. Sju personer förolyckades under året på sina arbetsplatser och ytterligare 3374 blev svårt skadade. Att det fortfarande råder stora och allvarliga brister inom arbetsmiljöområdet, visar också det faktum att få orkar arbeta i branschen ända fram till pension.

På Byggnads samtliga avtalsområden har det nu införts en tydlighet i arbetsgivarens arbetsmiljöansvar. Detta innebär bland annat att skyddsombud, MB-grupp/kontaktombud eller Byggnads regioner får större möjligheter att begära överläggning om brister i arbetsmiljön. Kommer parterna inte överens kan man vända sig till Arbetsmiljöverket för att få hjälp med att avgöra frågan.

Under året har avtal tecknats med de rikstäckande företagen om hur det interna arbetsmiljöarbetet ska utföras. En intern arbetsgrupp har under 2013 gått igenom hur skyddsombud ska utses och rapporteras in till regionerna och vilken utbildning ett skyddsombud ska ha enligt överenskommelse i kollektivavtal. De nya rutinerna ska implementeras under nästa år.

Ett skuggsamhälle på arbetsmarknaden

Bärplockare från Thailand, skogsarbetare från Kamerun, restaurangarbetare från Kina, lastbilschaufförer från Balkan och byggnadsarbetare från Uzbekistan. Det blir nu allt tydligare att utnyttjandet av migrerad arbetskraft inte är några enstaka nyhetsinslag. Det är tydligt hur de nya reglerna för arbetskraftsinvandring öppnar upp för jobbtrafficking.

I en artikel i Aftonbladet kräver Byggnads tillsammans med fyra andra LO-förbund (Kommunal, Transport, GS och HRF) att regeringen tar sitt ansvar. De fem LO-förbunden ser dagligen hur utnyttjandet sätts i system. I avtalsrörelsen har Byggnads krävt att ett huvudentreprenörsansvar skrivs in i avtalet. Det arbetet ska nu påbörjas. Men för att riktigt komma åt problemen krävs att reglerna kring arbetskraftsinvandring ändras.

LO uppskattar att ungefär hälften av de 15 000 arbetstillstånd som har beviljats de senaste åren är köpta. Granskningar visar också att de som får dessa tillstånd sällan får den lön och det arbete som har utlovats. I praktiken har det vuxit fram ett skuggsamhälle på arbetsmarknaden, som präglas av mycket hårda arbetsvillkor, extremt låga löner samt utpressning och rent utnyttjande av människor. Grundproblemet ligger i att oseriösa och kriminella arbetsgivare cyniskt utnyttjar ett slapphänt regelverk – medan migrantarbetare som anmäler övergrepp och utnyttjande får sparken och utvisas.

Sverige ska ha en stor öppenhet för människor som kommer hit för att arbeta. Men det får aldrig innebära att människor i en utsatt position utnyttjas brutalt.

För fackförbunden har det i flera år varit uppenbart att allt fler arbetsgivare ser sin chans att få billig och foglig arbetskraft. Regeringen kan inte längre blunda. Det är dags att sätta stopp för jobbtrafficking i Sverige.

I avtalet 2010 fastslogs ett omfattande utbildningsprogram när det gäller skyddsombuden. Inte heller under 2013 har det varit möjligt att klara av att uppfylla detta.

Konsekvenser av Värmdöbygg-domen

Under 2013 har Byggnads arbetat med konsekvenserna av Värmdöbygg-domen. Det har inneburit ett behov av att ändra rutinerna så att skyddsombuden är anmälda på arbetsstället. Blanketter och rutiner har tagits fram. Det har även haft konsekvenser på den regionala skyddsombudsverksamheten (RSO).

Populär ergonomiutbildning

Ergonomiutbildningen för unga byggnadsarbetare är fortsatt väldigt populär. Den har Byggnads hållit under flera år med ett ökat antal intresserade deltagare år från år. Det är viktigt att på ett tidigt stadium nå ut till de unga byggnadsarbetarna för att på så sätt få in ett naturligt skyddstänkande.

Förbättrad lönestatistik

Byggnads Avtalsenhet har under året ytterligare förfinat Lönestatistiken. Det har tagits fram standardrapporter i Qlikview inför framtida fastställande

Tyst minut manifestation

För att hedra de kamrater som dött i arbetsplatsolyckor eller sjukdom orsakat av arbetet, höll Byggnads för tredje året i rad en tyst minut. Fredagen den 26 april klockan 13.00 avbröts arbetet på flera byggarbetsplatser under en minut. Manifestationen fick stor medial uppmärksamhet. Byggnads och övriga fackförbund inom LO kräver trygga arbetsmiljöer med noll tolerans mot dödsfall i olyckor och sjukdom orsakat av arbetet. Totalt dör i snitt en byggnadsarbetare i månaden och minst 1 400 människor per år av arbetsrelaterade olyckor. Bakom den internationella dagen mot dödsolyckor i arbetslivet står Världsfacket, Europafacket samt de globala branschfacken i vilka LO och förbunden är medlemmar.

av års- och kvartalsstatistik men även för månadsvisa kontrollrapporter på statistikfört material. Samtliga regioner har besökts i syfte att få utbildning i hanteringen av löneuppgifter samt för att skapa förståelse för lönesystemet LÖSEN (Lön, säkert och enkelt) och betydelsen av lönegranskningen. Även dessa träffar har bidragit till förbättringar av Byggnads lönestatistik.

“Fortfarande förekommer det att medlemmar missar att utnyttja sina möjligheter till försäkringsersättning.”

Förbättringar i de kollektivavtalade försäkringarna

Förbundets försäkringsgrupp biträder medlemmar vad gäller personskador som orsakats av trafikolyckor, överfallsskador, patientskador och läkemedelsskador. Gruppen biträder även anhöriga vid medlemmars dödsfall.

Under året uppnåddes förbättringar i de kollektivavtalade försäkringarna efter förhandlingar med Svenskt Näringsliv.

- **Föräldrapenningtillägg** är en helt ny försäkring som ger medlemmarna bättre ersättning vid föräldraledighet. Försäkringen ger tio procent av lönen i sex månader.
- **TFA-försäkringen** har återigen fått en förbättring när det gäller olycksfall. Nu ersätts inkomstförlusten under sjukpenningtid enligt skadeståndsrätt.

Informationsinsatser

Försäkringsverksamheten betalar årligen ut åtskilliga miljoner kronor till medlemmarna eller efterlevande. Fortfarande förekommer det att medlemmar missar att utnyttja sina möjligheter till försäkringsersättning. Problemet ligger i en okunskap om att man är försäkrad via kollektivavtalet eller att man tycker att det är besvärligt att fylla i blanketterna.

För att sprida kunskap om det försäkringsskydd som Byggnads medlemmar omfattas av genom kollektivavtalen, genomfördes flera informations- och annonskampanjer.

Broschyren *Försäkringar, Arbetsmiljö och Rehabilitering 2013* plastades in ihop med broschyren *Ditt Skyddsombud* och

delades ut till fackligt förtroendevalda i regionerna. Man ville öppna för möjligheten att skyddsombuden även tar på sig uppgiften om att informera om det försäkringsskydd som finns i kollektivavtalet.

Småland-Blekinge stoppar fusk

Våren 2013 inledde Byggnads region Småland-Blekinge ett samarbete med journalisten Anna-Lena Norberg, som sedan fem år driver sajten *Stoppafusket*. Regionen anställde en person, Björn "Böna Petersson på heltid, för att granska bland annat utländska företag. Anställningen är en projektanställning och meningen är att den kunskap sajten *Stoppafusket* inhämtat ska överföras till Småland-Blekinge.

Regionens styrelse och ombudsmän har utbildats i samarbete med *Stoppa fusk* om hur man granskar oseriösa företag. Det gäller till exempel EU-regler, skatte-regler, hur man granskar årsredovisningar, kunskap om olika fuskmetoder och kunskap om de olika länderna.

Regionernas arbete Kollektivavtals- bevakning

Arbetet med att upptäcka och komma tillrätta med social dumping som ett växande problem, har varit en stor fråga för många regioner under året. Det kommer att vara så även under kommande år. Regionerna har arbetat för att bitta former för att organisera och öka kontakten med företag som vill teckna hängavtal samt upprätthålla kontakten med de företag där avtal redan finns. Det är en viktig del i arbetet för att förhindra social dumping.

Byggnads Väst beslutade i slutet av året att satsa på projektet *Ordning och reda*

med start 2014. Det innebär oannonserade besök på arbetsplatser där det finns misstanke om oegentligheter för att se till att byggnadsarbetarna har rätt lön och ersättningar enligt gällande kollektivavtal.

I Byggnads Småland-Blekinge har följderna av social dumping dominerat det fackliga engagemanget under året. Regionen har medverkat i utbildning om hur företagen på ett metodiskt sätt utnyttjar arbetskraft och hur Byggnads medlemmars arbetsvillkor och välfärd riskeras. Läs mer i rutan ovan om regionens samarbete med "Stoppafusket".

I Byggnads Stockholm-Gotland har två ombudsmän arbetat särskilt med frågan om social dumping. På sikt kommer ytterligare resurser tillsättas. I fokus för arbetet står likabehandling av utländsk

arbetskraft. Regionen arbetar aktivt med att bevaka arbetsmarknadslagarna och kollektivavtalen. De ger hängavtalsinformation till företag två gånger per år och genomför kollektiv avtalsteckning två gånger i veckan samt med enskilda företag vid behov.

Även i Byggnads Norrland har arbetsplatsbevakningen stått i fokus på grund av den allt hetare arbetsmarknadssituationen i norr. Allt fler utländska företag har visat sitt intresse att vara med och räkna på jobb i regionen. Under 2013 avsatte regionen en stor del av en ombudsmannatjänst för att enbart besöka de små arbetsgivarna och informera om fackets betydelse.

Viktigt steg taget mot Ett Byggnads

Under 2013 togs ytterligare ett stort steg mot att förändra organisationen till att bli Ett Byggnads. Det skedde i och med starten av det långsiktiga projektet Kunskapslyftet. Under året har även Byggnads förbunds kontor fått en ny och effektivare struktur. De enheter som tidigare kallades Förhandlingsenheten och Medlemsenheten bildade nu två nya enheter – Avtalsenheten och Organisationsenheten. I och med förändringen samlas nu hela Byggnads grundverksamhet på en och samma enhet. Läs mer om förbundskontorets nya organisation på sid 38.

Kunskapslyftet - en gemensam resa mot Ett Byggnads

Byggnads har under året inlett en stor, minst treårig, utbildningsinsats i organisationen, kallad Kunskapslyftet. Omvärldsförändringen ställer nya krav på en lyhörd och öppen organisation. Kunskapslyftet är nästa steg i det redan

”För första gången i förbundets 124-åriga historia, samlades alla anställda och många fackliga förtroendevalda till en gemensam arbetskonferens.”

stora arbete som lagts ned på att på olika sätt behålla och värva fler medlemmar till Byggnads, på att stärka Byggnads internt och använda befintliga resurser på ett mer effektivt sätt.

Framtidsdagarna

Avstampen för Kunskapslyftet togs genom att under två dagar i juni för första gången i förbundets 124-åriga historia, samla alla anställda och många fackligt förtroendevalda till en gemensam arbetskonferens, Framtidsdagarna. Totalt 340 ombudsmän, administrativ personal och fackligt förtroendevalda från samtliga elva regioner samt förbundskontoret var samlade på Clarion Hotel Arlanda.

Under Framtidsdagarna samlades hela Byggnads och inledde där det gemensamma arbetet mot Ett Byggnads.

Tanken med de gemensamma Framtidsdagarna, var att:

- Gemensamt utveckla en idé kring hur Kunskapslyftet kan stödja Byggnads utveckling.
- Ge deltagarna möjligheter att reflektera och diskutera kring ett antal centrala frågeställningar om var Byggnads är idag och vart Byggnads är på väg.
- Försöka utveckla en förståelse kring planerade aktiviteter och utbildningar inom ramen för Kunskapslyftet.

Målet med Kunskapslyftet

är att skapa en organisation med initiativkraftiga och ansvarstagande samt samverkande och ledande anställda och fackligt förtroendevalda.

Utbildnings- och utvecklingsaktiviteterna, som genomförs tillsammans med konsultföretaget Sententia, utgår ifrån Byggnads värdegrund, nuläge, inriktning och omgivningens krav. De kopplas till vardagsituationer och de situationer där anställda och fackligt förtroendevalda arbetar i. Upplägg och innehåll i de olika utbildningsaktiviteterna utvecklas, anpassas och fördjupas genom dialog och informationsutbyte med Byggnads och deltagarna. Utvecklings- och utbildningsaktiviteterna inom ramen för Kunskapslyftet sker på såväl organisations- som individnivå.

Det digitala nyhetsbrevet Kunskapslyftet publicerades på hemsidan i maj och juni samt en gång i månaden under september till december 2013.

Aktiviteter i Kunskapslyftet

Det finns redan ett antal utvecklings- och utbildningsaktiviteter identifierade i Kunskapslyftet omfattande både organisations- och individutveckling. Organisationsmässigt handlar det om styrelseutveckling i regionerna och utveckling av kontorsverksamheten både i regionerna och på förbunds-kontoret. På individnivå erbjuds i nuläget följande:

- Professionell Aktör Byggnads (PAB), från och med hösten 2013, riktar sig till alla, framför allt de som inte tidigare gått ledarskapsutbildning.
- Ledarutveckling Byggnads (LUB), från och med hösten 2014, riktar sig till chefer och ledare.
- Ledarskap Professionell Förhandling (LPF), en kurs i förhandlingsteknik.
- Påfarten Sverige, en ny introduktionsutbildning som vänder sig till Byggnads medlemmar samt potentiella medlemmar.

Professionell Aktör Byggnads

Programmet Professionell Aktör Byggnads (PAB) riktar sig till alla som är en del av Byggnads och som vill vara med och forma förbundets framtid. Syftet med programmet är att skapa förutsättningar för deltagaren att mer medvetet utveckla sitt handlande så att det bidrar till att egna och andras handlingar blir mer verkningfulla och ger mer effekt i Byggnads arbete. Det bygger på deltagarens vilja och förmåga att utvecklas och utnyttjar deltagarnas egna upplevelser och erfarenheter som källa till lärande och utveckling. Teori och praktik varvas med erfarenhetsutbyte och koppling till det vardagliga arbetet.

Fackligpolitisk verksamhet

Under året har Byggnads tillsammans med övriga förbund inom 6F startat upp sitt fackligpolitiska arbete inför valåret 2014. I korthet innebär den beslutade organisationsplanen att 6F har en fackligpolitiskgrupp i varje riksdagsvalkrets runt om i landet. Den 1 juli anställdes Peter Kennerfalk som ansvarig för hela valrörelsen tillsammans med 6Fs fackligpolitiska grupp.

Några röster om den första delen av Professionell Aktör Byggnads, "Jag och gruppen"

Vad tyckte du om kursen?

Ann-Kristine Eklund, Norrbotten

"Suverän! Under 27 år har jag gått så mycket kurser, men aldrig varit med om att det både tagit så mycket energi och gett så mycket energi tillbaka. Det var alltihop, som att få ihop en grupp så bra, utbildarna var bra, så proffsiga och pratade så man begrep på lättfattlig svenska. Det märktes att de är gamla militärer som vill ha ordning och reda. De här dagarna har stärkt mig som person.

Att vara en professionell aktör handlar för mig om att göra det bästa av en uppkommen situation. Inte tänka att vi ska göra som vi alltid har gjort utan det kanske finns andra sätt att lösa saker på. Att man kanske kan jämkla mellan gamla och nya tankesätt. PAB är en utmaning. Man måste gå in med öppna ögon! Det ska bli spännande att fortsätta med delen som handlar om konflikter och kommunikation."

Sven-Eric Rönnlund, Västerbotten:

"Den var bra! Det behövs att man får sig en tankeställare, hur man själv är och hur andra är. Vad man kan förbättra. Och vissa beteenden som behöver justeras. Det var bra att vi fick köra ihop med administratörerna, då är det som att andra bekymmer lyfts fram, det känns positivt. Om vi ska bli Ett Byggnads är det bra om vi förstår varandra. Det känns som att det är viktigt att vi jobbar vidare tillsammans nu.

Att vara en Professionell Aktör är något vi ska eftersträva, nu när vi fått en definition på vad det är. Med att vara professionell aktör menas hur jag ska agera för bästa lösningen – och då inte för mig personligen, utan för organisationens bästa, för medlemmens bästa. Kanske att man ska fundera; gör vi rätt? Utmana traditionen, tänka lite över om vi kan göra på något annat sätt. Finns det andra alternativ för att få en bättre lösning? Jag rekommenderar alla anställda att gå den här utbildningen, om inte annat för sin egen skull."

Under hösten har gruppen arbetat fram de prioriterade politiska frågorna; bostäder, infrastruktur och ordning och reda på arbetsmarknaden. Arbetet fortsatte med att gruppen tillsammans med kommunikatörerna inom 6F-förbunden tog fram en kommunikationsidé kring dessa frågor som innebär att endast de fackligförtroendevalda hanterar frågan. För att stödja dessa i arbetet togs ett talarkort fram inom varje område, som ett underlag för samtalen med arbetskamraterna. Aldrig tidigare har förbundet varit så här tidigt ute i planeringen av sitt valarbete, både vad gäller central och regional nivå. Det stärker möjligheten att uppnå målet, nämligen att se till att Socialdemokraternas partiordförande Stefan Löfven blir Sveriges näste statsminister.

IT-verksamhet 2013

Fasab (Facklig administration i samverkan) bildades i september 2012 och hanterar stora delar av det administrativa

6F – fackförbund i samverkan

- 6F består av de fem fackförbunden; Byggnads, Elektrikerna, Fastighets, Målarna och SEKO.
- Samverkan innebär ökad kostnadseffektivitet och därmed kan medlemsavgifterna hållas nere.
- Ju fler desto starkare. Samverkan innebär effektivare opinionsbildning och en ökad möjlighet att påverka beslutsfattare.
- 6F-samverkan innebär bättre branschutredningar och omvärldsbevakningar.

arbetet för de fackförbund som ingår i 6F. I Fasabs regi pågår arbetet med att bygga upp en gemensam IT-verksamhet för samtliga förbund och a-kassor. Det nya verksamhetsstödet kommer att heta PUMA och ska vara klart hösten 2014.

För Byggnads del innebär detta att egna verksamhetssystem kommer att avvecklas och därför har inga stora utvecklingsarbeten skett under 2013.

Trots utvecklingsstopp har det krävs underhåll, viss utveckling och förvaltning av de egna systemen för att verksamheten ska kunna löpa på effektivt.

“Aldrig tidigare har förbundet varit så här tidigt ute i planeringen av sitt valarbete. Det stärker möjligheten att uppnå målet.”

Regionernas arbete Byggnads organisation

Arbetet i regionerna har, parallellt med den fackliga verksamheten för medlemmarna, fortsatt under året med att få organisationen att utvecklas till Ett Byggnads. Det omfattar verksamhetskontor, alla anställda samt hela de demokratiska organisationerna med regionfullmäktige, verksamhetsråd och medlemskretsar. Förra verksamhetsåret var det första året med en fullständig regional indelning.

Den nya organisationen. Byggnads Väst har arbetat med regionens framtida inriktning och utvecklat arbetet med sin

mål- och verksamhetsplan. Under 2014 kommer arbetet fortsätta för att bli bättre på att företräda medlemmarna i hela regionen genom en effektivare organisation.

Region- och kretsindelningen är en organisationsform som på sikt möjliggör både ett ökat medlemsinflytande och en stärkt gemensam helhet i Byggnads för medlemmarna bästa. Att sätta stora organisationsförändringar tar dock tid. Byggnads Skåne har till exempel under året konstaterat att regionens sammanslagning av flera sektioner till en krets inom ett geografiskt område, bidrog till att regionen initialt tappade många medlemmar och aktiviteter i flera kommuner.

Kunskapslyftet. Byggnads Mälardalens regionstyrelse har, inom ramen för Kunskapslyftet, utvecklat i hur man

som förtroendevald ska förstå sitt uppdrag både som enskild individ och som grupp. En studieplanering har tagits fram som ska se till att regionens förtroendevalda får en bra och gedigen utbildning för sina uppdrag. Regionen har även startat grupputveckling för all personal. Arbetet har tydliggjort organisationen och de olika roller alla har inom Byggnads och vilka områden som behöver utvecklas.

“Genom att stärka våra förtroendevalda, kan vi se till att Byggnads är ett fack som man kan vara stolt över att vara med i.”

Byggnads Mälardalen

De stora fackliga utmaningarna

Det finns tre stora utmaningar för Byggnads som är avgörande för hur väl förbundet lyckas stärka byggnadsarbetarna i arbetslivet och i livets olika skeende i stort; organisationsgraden, det fackliga engagemanget på arbetsplatsen samt förmågan att försvara bra arbetsvillkor och god arbetsmiljö. Dessa utmaningar kommer att dominera förbundets arbete under överskådlig tid.

Öka medlemsantalet - Bygga en starkare organisation

Grunden för hela verksamheten och den absolut största utmaningen Byggnads har är organiseringsfrågan, förmågan att rekrytera och behålla medlemmar. Medlemmarna är Byggnads viktigaste resurs. Ju större kollektiv kraft medlemmarna tillsammans utgör, desto mer ökar möjligheten att ställa krav på en bra arbetsmiljö och en rättvis lönesättning. Byggnads viktigaste uppdrag är därför att se till att det ska vara självklart för en byggnadsarbetare att vara med i Byggnads. Medlemstappet måste stoppas. Den utmaningen kommer att genomsyra allt Byggnads gör och producerar under överskådlig tid. Byggnads arbetar på flera plan med denna utmaning.

Öka det fackliga engagemanget på arbetsplatserna

En annan av organisationens verkligt stora utmaningar ligger i att öka det fackliga engagemanget ute på arbetsplatserna. För det krävs fler förtroendevalda och en fortsatt utveckling av dessa, så att Byggnads blir synligare och starkare på arbetsplatserna och i företagen. I detta sammanhang är fortsatt satsning på utbildning ett viktigt verktyg.

“En del i utmaningen är frågan om arbetsvillkor och arbetsmiljö för migrerande arbetskraft.”

Försvara bra arbetsvillkor och god arbetsmiljö

De två första utmaningarna utgör förutsättningen för det som är Byggnads viktigaste funktion, den att för sina medlemmars räkning bevaka att de kollektivavtalade rättigheterna efterföljs ute på arbetsplatserna och att verka för reallöneförbättringar. Det är en utmaning, inte minst i ekonomiskt oroliga tider. Särskilt angeläget är att bevaka och förbättra arbetsmiljön där det råder oacceptabelt stora och allvarliga brister. Ett systematiskt arbetsmiljöarbete är ett måste i ett sådant arbete och då ska skyddsombuden vara involverade i det förebyggande arbetsmiljöarbetet redan på ett tidigt stadium.

En del i utmaningen, som kräver en lösning inom snar framtid, är frågan om arbetsvillkor och arbetsmiljö för migrerande arbetskraft, så kallad social dumping. Utmaningen har varit högaktuell under året, genom de båda frågorna; huvudentreprenörsansvaret och Lex Laval.

**Öka
medlemsantalet =
bygga en starkare
organisation**

**Öka
det fackliga
engagemanget
på arbets-
platserna**

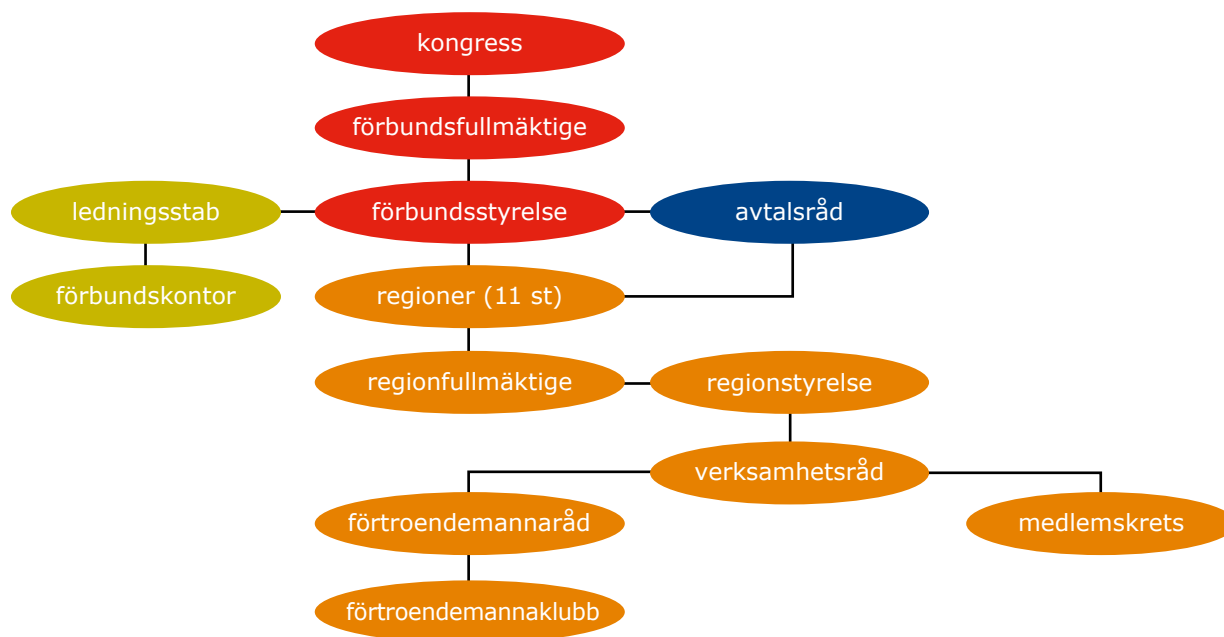
**Försvara bra
arbetsvillkor
och god arbetsmiljö
i ekonomiskt
oroliga tider**

Så här styrs Byggnads

Byggnads demokratiska organisation

Byggnads uppgift är att företräda medlemmarna för att de ska ha det bra och få det bättre på arbetsplatsen men också i samhället. Det görs genom att många aktiva medlemmar i Byggnads arbetar tillsammans och driver byggnadsarbetarnas intressen. Medlemmarna är Byggnads. Medbestämmandet på Byggnads är organiserat enligt nedanstående schema.

Kongress

Kongressen är förbundets högsta beslutande instans. Den behandlar och beslutar om förbundets långsiktiga verksamhet och hålls vart fjärde år. År 2014 hålls den nästa gång. På kongressen är alla regioner representerade. Ombuden utses av regionfullmäktige. Kongressen väljer förbundsledning och föbundsstyrelse samt utser ledamöter till föbundsfullmäktige som är förbundets högsta beslutande organ mellan kongresserna.

Föbundsfullmäktige

Föbundsfullmäktige sammanträder varje år det inte är kongress. Ledamöterna godkänner föregående års verksamhet samt fattar beslut om verksamhetsmål och budget för kommande år.

Föbundsstyrelse

Föbundsstyrelsen sammanträder en gång per månad och beslutar om den löpande verksamheten.

Föbundsstyrelsens arbetsutskott träffas varje vecka och bereder bland annat ärenden till styrelsen.

Avtalsråd

Avtalsrådet består av 116 ledamöter som är valda av regionerna. Rådet har en rådgivande funktion som diskuterar krav inför och under avtalsrörelser samt tar ställning till slutgiltiga avtalsförslag.

Regionfullmäktige

2012 var första året som Byggnads omorganisation från 24 avdelningar till elva regioner var fullt genomförd.

Regionernas högsta beslutande organ är regionfullmäktige. Ledamöterna väljs av regionernas totalt 205 medlemskretsar. Regionfullmäktige väljer regionstyrelse, som tillsammans med personalen på respektive region, ansvarar för regionens löpande verksamhet.

Ledningsstab

De fyra kongressvalda funktionärerna; förbundsordförande, andre förbundsordförande, förbundssekreterare och avtalssekreterare, utövar tillsammans med en personalchef och en ekonomichef, ledarskapet för förbundet på förbundskontoret. Till Ledningsstaben hör även en chefsjurist, två sekreterare, en fastighetschef samt en ekonomicontroller.

Förbundsfullmäktige

Högsta beslutande organ när det inte är kongress

Förbundsfullmäktige sammanträder varje år det inte är kongress. Ledamöterna ansvarar för att godkänna föregående års verksamhet och fatta beslut om verksamhetsmål och budget för kommande år. Det ordinarie förbundsfullmäktigesammanträdet hölls i år på Clarion Hotel, Arlanda, den 11 juni.

Förbundsfullmäktigesammanträdet bestod av totalt 54 röstberättigade ombud. De utgjordes av förbundsstyrelsens ledamöter, samtliga regionordföranden samt de ombud som valdes på 2012 års extrakongress. Dessutom deltog förbundets revisorer, förbundskontorets enhetschefer, några av förbundets anställda och speciellt inbjudna gäster.

Till ordförande för förbundsfullmäktiges sammanträde valdes Magnus Cato, Byggnads Öst och Tomas Emanuelsson, Byggnads Väst.

Utöver de sedvanliga punkterna på dagordningen behandlades 14 motioner. Byggnads GävleDala svarade för tolv av dem. Arbetskada eller sjukdom, granskning av Trafikskadenämnden, försäkringsbolagens medicinska rådgivare, personskaderegleringen, beräkning av inkomstförlust i personskadereglering, omprövning av livränta och ersättning från TFA vid inkomst under 7,5 basbelopp, rättshjälp i skaderegleringen, rättshjälp i skaderegleringen för de kollektivavtalade, trygghetsförsäkring vid arbetsskada, rättshjälp i förvaltningsrättsliga tvister, rättshjälp i avtalsrättsliga tvister, arbeta efter din egen förmåga vid personskada eller sjukdom, jobbskatteavdraget. Byggnads MellanNorrland hade två motioner angående utskick av medlemsbevis som hanterades.

Fullmäktige behandlade i övrigt en överklagan av förbundsstyrelsens beslut gällande begäran om rättshjälp. Vidare behandlades; medlemsavgifter för 2014, konfliktersättning för perio-

den 1 juli 2013 – 30 juni 2014, ersättning för förlorad arbetsförtjänst för perioden 1 juli 2013 – 30 juni 2014, ersättning till regionerna vid förbundsuppdrag för perioden 1 juli 2013 – 30 juni 2014 samt val av auktoriserad revisor.

Fullmäktige beslöt att förbundets prioriterade mål ska vara:

- Medlemsutveckling
- Kunskapslyftet
- Utveckla förtroendemannaorganisationen
- Kollektivavtalsbevakning
- Ungdomarna

Rapport lämnades om följande; avtalsrörelsen, 6F, kunskapslyftet, studieresa i Ryssland om ungdomsverksamheten och Pensionsstiftelsen.

Förbundsstyrelsen

Leder förbundets arbete under kongressperioden

Förbundsstyrelsen leder det löpande arbetet enligt förbundets stadgar och beslut som fattats av kongress och förbundsfullmäktige.

Styrelsen består av representanter från förbundskontoret samt alla elva regioner. Från Byggnads förbundskontors Ledningsstab sitter de fyra kongressvalda funktionärerna; förbundsordförande, andre förbundsordförande, förbundssekreterare och avtalssekreterare samt förbundets chefsjurist. Regionerna representeras av de elva ordförandena för respektive regionstyrelse.

Under 2013 hade Förbundsstyrelsen 16 protokollförda sammanträden. Förutom de sedvanliga frågorna stod projekt *Ordning och reda på arbetsplatsen*, högt på dagordningen.

I övrigt behandlades en rad frågor under sammanträdena, bland annat: Hantering av centrala prestationslöneförhandlingar och avstämningstvister i samband med prestationslöneavstämning (MBL 35 §) på Byggavtalet, avtalsöverenskommelser på Byggavtalet, Plåtavtalen, Glasmästeriavtalet och Teknikinstallationsavtalet för VVS och Kyl, konfliktsättning vid skiftarbete under helgdagar samt för medlemmar i fackförbund inom EU och andra nordiska länder, utredning av medlemsavgift i procent av lönen, Byggnads inkomstförsäkring, hemställen från Fastighetsanställdas förbund om sympatiåtgärder, riktlinjer för utseende

och anmälan av skyddsombud efter AD-dom, avgiftsklasser och förbundsavgifter 2014, LOs ombudsmannautbildning, begäran om rättshjälp, lån till FASAB, förslag till kongressfunktionärer till kongressen 2014, information/utbildning för kongressombuden, Expo - insats för ökad tolerans, prioriterade mål 2014, målplan 2014, fullmäktigeplatser i Riksbyggen 2013-2014, fortsatt stöd till Riksbyggens biståndsprjekt, omorganisation på förbundskontoret, anställning av internationell strateg i 6Fs samverkan, tillsättande av chef till Medlemscentret, anställning av valgeneral (2013-2014) i 6Fs samverkan, tillsättande av enhetschef på Organisationsenheten och Avtalsenheten, anställning av ombudman till avtalsenheten, tillsättande av redaktör för digitala medier, utseende av efterträdare till fastighetschef, uppföljning av

kongressbeslut 2010-2014, 14 motioner till förbundsfullmäktige, uppdaterad drog- och alkoholpolicy, nytt avtal för lokalt och centralt anställda ombudsmän.

Arbetsgrupper och rapporter

Tillsättande av arbetsgrupper samt lämnade av rapporter, blev aktuella för följande områden; LÖSEN, § 3, konfliktgrupp, sammanslagning av de tre plåtavtalen, tidsbegränsade anställningar samt översyn av yrkesutbildningsavtalet, programarbete rörande arbetsmiljö, löneöversynsgruppen, uppdatering av Ny- och Ombyggnadslistan samt en ny anläggningslista, prestationslönenämnden och arvodesutredningen.

Kontinuerliga rapporter

Kontinuerliga rapporter har lämnats till förbundsstyrelsen under året om; avtalsrörelsen, 6F och HR-frågor. Organiseringsfrågan finns också som en stående punkt på dagordningen och diskuteras på varje styrelsemöte.

Ledamöterna i förbundsstyrelsen var även styrelse i Stiftelsen Byggnads Internationella Solidaritetsfond.

Förbundsstyrelsens ledamöter, från vänster:
Bengt-Erik Rolfs, Roland Ljungdell, Johan Lindholm, Patrik Östberg, Magnus Cato, Kjell-Åke Trygg (t o m april), Morgan Nyberg (fr o m maj), Jim Sundelin, Lars Hildingsson, Christian Bengtzeliuss, Anders Ax, Thomas Rolén, Torbjörn Hagelin, Tomas Emanuelsson, Lars-Göran Hammarberg och Leif Haraldsson.

Byggnads internationella arbete

Byggnads arbetar för bättre villkor i världens största fackförening för byggnadsarbetare

Byggnads driver sitt internationella arbete med hjälp av 12 miljoner medlemmar i världens största fackförening för byggnadsarbetare, Byggnads- och Träarbetareinternationalen (BTI), på engelska kallad Building Workers International (BWI). Det internationella fackliga arbetet är ett solidariskt arbete över landsgränserna – och det har effekt.

I Nepal har man inrättat en ”helpdesk” för migrerande arbetskraft. I Brasilien inför VM 2014 har man fått till ett avtal med staten gällande byggnadsarbetarens utbildning och inför arenabyggena i Qatar, VM 2022, har man med framgång lyckats få medias fokus på orättvisorna – som blivit världsnyheter.

Fokus på migration

Allt mer fokus har under året lagts på att stödja BTIs migrationsprogram, mer känt som *BWI Connect* som fokuserar framför allt på tre områden: organisation av migrantarbetare, information om villkor i olika länder samt politisk påverkan.

Under 2013 har Byggnads via sitt stöd till BTI bidragit till att det inletts en mängd olika initiativ för att organisera och bistå migrantarbetare i hårt exploaterade situationer. Som exempel lämnar varje år minst 400 000 arbetare Nepal för att arbeta i Gulfstaterna, Indien, Hongkong, Malaysia och Sydkorea. Nepalesiska arbetare blir ofta lurade av informella rekryteringsagenter och måste acceptera villkor som ligger långt under det som de ursprungligen blivit lovade.

Genom att det etablerats en facklig helpdesk för migrerande arbetare i Nepal kan facket hjälpa både arbetare som lämnar hemlandet och sådana som återvänder hem. Det pågår också ett intensivt politiskt arbete med att få den nepalesiska regeringen att anta bättre lagstiftning som förhindrar exploatering av arbetare. De nepalesiska bygg-

facken anordnar regelbundna kurser för arbetare som planerar att ge sig av utomlands. Förbunden delar också ut BWI Connects-manualer för migrerande arbetare med viktig information om deras rättigheter, om lagstiftning och fackliga kontakter i deras destinationsländer.

Projektet Decent Work

Inom BTI bedrivs sedan några år kampanjen Decent Work på temat Rent spel och schysta villkor. Kampanjen inleddes under förberedelserna inför fotbolls-VM 2010 i Sydafrika. Den fortsatte sedan inför EM 2012 i Polen/Ukraina, OS i London 2012 och även inför förberedelserna för vinter-OS 2014 i ryska Sotji samt VM i Brasilien 2016 och VM i Qatar 2022. Syftet är att sätta fokus på vidriga förhållanden och utnyttjande av arbetare under byggandet av arenorna inför VM-, EM- och OS-spel.

Fotbolls-VM i Brasilien – gå på mål!

Decent Works kampanj i Brasilien inför fotbolls-VM 2014 har resulterat i att över 100 000 byggnadsarbetare gått med i facket som jobbat i infrastrukturprojekt i samband med arrangemanget. Över en miljon arbetare mobiliserades och 300 000 arbetare deltog i strejker vilket resulterat i bättre löner och andra förbättrade villkor för arbetare i Brasilien.

Byggnads på besök i Qatar

Migrantarbetarna i Qatar som utgör 99 procent av arbetskraften, förbjuds att ansluta sig till facket och är hänvisade till kefalasystemet. Det är ett system som används för att övervaka migrantarbetare i de arabiska staterna i Persiska viken. Systemet kräver att en sponsor, vanligtvis deras arbetsgivare, ska vara ansvarig för deras visum och rättsliga status. Detta gör att arbetarna exploateras. I praktiken kan de hållas fångna av sina arbetsgivare som till exempel ofta tar passen ifrån dem.

Inom ramen för Decent Work och inför fotbolls-VM 2022, genomförde BTI ett delegationsbesök i Qatar i oktober 2013. Delar av Byggnads ledning deltog tillsammans med ett stort antal andra medlemsförbund från Europa efter att ha nåtts av nyheter om att hundratals byggnadsarbetare dör under byggnationerna. Inför besöket rapporterade världens medier att 44 nepalesiska byggnadsarbetare förolyckats under sommaren 2013.

Press på FIFA och andra idrottsorganisationer

Det satte fokus på FIFAs oförmåga att ta ansvar för mänskliga rättigheter när de utser värdländer. Dessa länder bygger otroliga idrottsanläggningar men med

vidriga arbetsvillkor för dem som bygger arenorna.

FIFA och liknande idrottsorganisationer som, UEFA och IOK, får inte fortsätta att komma undan ansvarstagandet av fackliga och andra mänskliga rättigheter. Därför beslutade Byggnads att arbeta än mer strategiskt med Decent Work-kampanjen. Under året kunde Byggnads vara drivande i att rekrytera en 6F-gemensam strategisk resurs för att kunna utveckla Byggnads och 6F-förbundens internationella verksamhet.

Under slutet av 2013 kunde Byggnads påbörja en dialog med den svenska idrottsrörelsen för att hitta lösningar på hur de skulle kunna bidra till att förbättra de mänskliga rättigheterna. I samverkan med LO och IF Metall, kunde Byggnads under slutet av året ta fram ett avtalsförslag till SOK inför deras ansökan om ett vinter-OS i Sverige. Ett helt unikt avtal som kommer att fortsätta utvecklas, nationellt och transnationellt.

Strategiska samarbeten med andra organisationer

Under 2013 har Byggnads också inlett strategiska samarbeten med andra organisationer, till exempel Amnesty, Swedwatch och LO-TCO Biståndsnämnd. Avsikten är att nå ett ökat stöd bland medlemmar och allmänhet för målet: anständiga jobb. Genom offentlig granskning och massiv medial uppmärksamhet har FIFA och andra organisationer, som Internationella Olympiska Kommittén och UEFA, pressats till eftergifter.

Globalt utvecklingsarbete

Under året som gick rapporterade de svenska bygg- och träfacken tillsammans med BTI den senaste projektperiodens resultat. Byggnads kan konstatera att projektverksamheten bidragit till att fler medlemmar organiserats inom byggsektorerna. Stödet till organisering och rekrytering på arbetsplatserna har för perioden 2010-2012 resulterat i mer än 100 000 nya medlemmar i de olika medlemsförbunden. 54 000 fackligt förtroendevalda och aktivister har utbildats i grundläggande fackligt arbete och viktiga nätverk har bildats, vilket bidrar till bättre samordning och lärande.

Genom Byggnads stöd till BTIs medlemsorganisationer i utvecklingsländerna höjs sakta men säkert kapacitet för att utbilda sina medlemmar, organisera fler och förhandla. Ett bevis på att det går framåt är att 59 nya kollektivavtal har tecknats av de medlemsförbund som fått projektstöd - under perioden 2010-2012.

”Det är viktigt att fler unga aktiveras inom facket, i deras egna länder och i det fackliga arbetet över landgränserna.”

Globalt ungdomsarbete med fokus på jobb för unga arbetare

Byggnads har under 2013 bidragit till att utveckla BTIs arbete och fokus på ungdomar. Det är viktigt att fler unga aktiveras inom facket, både i deras egna länder och i det fackliga arbetet över landsgränserna.

Med den nya digitaltekniken är det lätt att bygga nätverk. Det har resulterat i att vi på ett helt nytt sätt kan dra nytta av varandra och utveckla strategier för att bemöta de värsta formerna av exploatering av arbetare.

Premiär för BTIs ungdomsfestival

Under 2013 arrangerades BTIs första globala ungdomsfestival där 370 ungdomar från hela världen deltog. Festivalen hämtade upplägget från en lång tradition av europeiska sommarskolor för unga arbetare. Ungdomarna diskuterade hur nationella och globala fackförbund skulle kunna slå sig samman med andra globala sociala rörelser. Detta för att politiskt påverka ekonomiska och sociala frågor, särskilt när det gäller sysselsättningspolitiken och klimatförändringarna. I mindre grupper diskuterades organisering och rekrytering, HIV och AIDS på arbetsplatsen, organisering i offentliga infrastrukturprojekt, yrkesutbildning för ungdomar och vad som kan göras i arbetet med BTIs idrottskampanjer.

Byggnads i Europa

Byggnads har varit väldigt aktiv i Europaarbetet under det gångna året. Byggnads utövade inflytande på EBTF, Europaparlamentet, kommissionen och rådet, när det gäller det så kallade tillämpningsdirektivet för att ta tillvara utstationerad arbetstagares rättigheter på ett bättre sätt. Byggnads har medverkat till att samtliga institutioner i Europa har kommit till insikt om att bättre kontrollmekanismer behövs

inom byggbranschen för att upprätthålla ordning och reda. Samtliga parter, dvs kommissionen, rådet och EU-parlamentet är överens om att varje land ska inrätta ett huvudentreprenörsansvar inom byggbranschen. Sedan är det upp till varje medlemsstat att implementera och definiera.

Byggnads har även fördjupat sina relationer med strategiskt viktiga systemorganisationer inom byggbranschen. Byggnads ledning och dess tjänstemän har mycket aktivt odlat och fördjupat nätverket ute i Europa, vilket är en förutsättning för att nå framgång i viktiga europafrågor som påverkar Byggnads medlemmar på såväl ett nationellt plan som på EU-nivå.

Det kan noteras att Byggnads röst i Europa är stark och att förbundet även fortsättningsvis kommer att prioritera Europaarbetet då flertalet av utmaningarna för att värna den svenska modellen härrör från EU.

Byggnads i Norden

Byggnads var under året aktiv i olika nätverk och arbetsgrupper i NBTF (Nordiska Byggnads- och Träarbetare-federationen). Johan Lindholm fortsatte som ordförande. Genom NBTF driver man gemensamt lobbyarbete speciellt med EBTF för att sätta fokus på frågor som är viktiga för nordiska förbund.

Arbetsmiljö

Asbestkampanjen fortsätter i samarbete med EBTF och BTI. Asbest är en av de allra viktigaste arbetsmiljöfrågorna internationellt. Kampanjen är riktad mot Östeuropa och speciellt mot unga arbetare som inte är medvetna om farorna med asbest.

En annan aktuell fråga som finns på EUs dagordning och som utgör ett hot mot säkerheten är så kallad *smart reglering*, REFIT, vilket i praktiken betyder avreglering av arbetsmiljölagstiftningen. Avregleringen ska gälla speciellt små och medelstora företag och minska "onödig administrativ börda" för dem, vilket i praktiken kan leda till social dumping.

Social dumping

Social dumping angår alla NBTFs medlemsförbund. Det nätverk som bildats för frågan, fortsatte sitt arbete, och förbundet har som mål att skaffa erfarenheter och dra lärdomar av varandra. Det gäller till exempel användandet av skatenummer och registrering av firmor. Olika slags ID-kort och samarbete med myndigheter diskuteras.

Huvudentreprenörsansvar

Huvudentreprenörens ansvar har varit en av centrala frågorna. I Sverige driver Byggnads frågan om ett huvudentreprenörsansvar för att få ordning och reda

på byggena. Läs mer sid 8. Migrerande arbetskraft, i Norden och från andra länder, är en del av problematiken och utgör bland annat en grogrund för låglönekonkurrens.

Hållbart byggande och energieffektivisering

En arbetsgrupp håller på att bearbeta ett policydokument om hållbart byggande och energieffektivitet. Därtill har gruppen börjat sitt arbete om ett dokument om hållbar utveckling inom olika NBTF-branscher.

Byggnads förbunds kontor

Förbundskontorets uppgift är att stödja regionerna och att företräda medlemmarna i centrala frågor. Byggnads förbunds kontor har sedan den 1 januari 2013 en ny organisation. Den består nu av ledningsstab, enheterna; organisation, avtal, kommunikation samt medlemscentret Byggnads Nu!, tidningen Byggnadsarbetaren och den juridiskt fristående a-kassan.

Ledningstaben

Ansvarsområden: Verkställer kongressens och förbundsstyrelsens beslut och leder arbetet på förbundskontoret.

Organisationsenheten

Ansvarsområden: organisering, förtroendemannaorganisationen, utbildningsfrågor, försäkringsfrågor, arbetsmiljö, yrkesutbildning, IT-frågor samt revision av regionernas verksamhet.

Avtalsenheten

Ansvarsområden: Avtalar medlemmars löner och arbetsvillkor, utvecklar kollektivavtalens utformning, genomför tvisteförhandlingar samt tar fram lönestatistik.

Kommunikationsenheten

Ansvarsområden: Omvärldsbevakning, intern och extern information, marknadsföring, press, hemsida samt sociala medier.

Medlemscentret Byggnads Nu!

Ansvarsområden: Avlasta regionerna genom att erbjuda medlemmar ökad tillgänglighet, enhetlig och organiserad service per telefon och mail samt erbjuda blivande medlemmar medlemskap.

Byggnadsarbetaren

Ansvarsområde: Vara en självständig tidningsredaktion som bevakar byggbranschen ur arbetstagarnas perspektiv. Papperstidning 14 nr/år samt hemsida. Läs mer på sid 35.

A-kassan

Ansvarsområden: Svarar för A-kassefrågor för anställda byggnadsarbetare samt anställda och företagare inom måleriyrket, t ex målare, billackerare och industrilackerare i Sverige. Läs mer på sid 37.

Kulturstipendiater prisades under Framtidsdagarna

Byggnads kulturstipendienämnd har sedan 1966 årligen delat ut kulturstipendier för att främja en kulturell insats eller förkovran. Stipendierna kan fås för vidareutveckling inom varje gren av kulturell verksamhet i vidsträckt bemärkelse, till exempel litteratur, bildkonst och musik. 2013 fick 21 stipendiater i musik, bildkonst/film, litteratur, journalistik, dans, arkitektur, humor och scenkonst dela på 220 000 kr. Utdelningen skedde i samband med Byggnads Framtidsdagar

av Kulturstipendienämndens ordförande, socialdemokraternas partiordförande Stefan Löfven.

Mer information om kulturstipendierna finns på www.byggnads.se

Ledningsstab

Organisation

Avtal

Kommunikation

Medlemscenter

Byggnadsarbetaren

A-kassan

Tidningen Byggnadsarbetaren

Byggbranschskildring ur arbetarperspektiv gör avtryck i samhällsdebatten

Det redaktionella arbetet på tidningen Byggnadsarbetaren utförs av en fristående redaktion inom Byggnads. Uppgiften är, sedan starten 1949, att bevaka byggbranschen ur ett arbetstagarperspektiv. Under året har Byggnadsarbetaren fortsatt att skildra byggandet och villkoren för de människor som arbetar i branschen. Tonvikten har legat på att bevaka löner och lönesystem, avtalsrörelsen, arbetsmiljö och arbetarskydd. Vardagen på arbetsplatser i landet har skildrats i reportageform.

Under våren gjordes den största satsningen på undersökande journalistik i tidningens historia, då Skanskas utlandsverksamhet granskades. Där avslöjades en omfattande svartlistning av byggnadsarbetare i Storbritannien, vilket gav stor uppmärksamhet i andra medier.

I början av året avslöjades ett omfattande fusk med ID06-brickor på svenska byggarbetsplatser. Under hösten granskade Byggnadsarbetaren i flera artiklar byggandet av den olycksdrabbade Citybanan i Stockholm.

Parallellt med den dagliga redaktionella verksamheten, har den fortsatta

utredningen kring LOs planerade mediehus varit en högaktuell fråga. Under hösten gick utredningsarbetet in i en intensiv fas. Byggnadsarbetarens journalister har bidragit med underlag till utredningen och medverkat i ett flertal seminarier och möten.

En läsarusundersökning som gjordes under våren visade att tidningen Byggnadsarbetaren fortfarande är en av de mest lästa förbundstidningarna. Undersökningen visar också att läsarnas vanor förändrats, allt fler använder digitala medier; mobiltelefon och läsplatta.

Byggnadsarbetaren i siffror

Antal utgivna nummer: 14 (2012: 15)
TS-kontrollerad upplaga 106 800 (2012: 108 300 ex)
Medlemsexemplar: 103 400 (2012: 105 000)
Friexemplar: 3 100 (2012: 3 000)
Betalda prenumerationer: 300 (2012: 300)
Bruttokostnad 15,9 mkr (2012: 17,1 mkr)
Nettokostnad: 10,1 mkr (2012: 10,9 mkr)
Nettokostnad/ex: 6,70 kr (2012: 6,60 kr)

Därför används i allt större utsträckning, sociala medier i marknadsföringen av journalistiskt material, framför allt via Facebook och Twitter. Det har resulterat i att artiklar, framförallt från de undersökande journalistiska projekten, har fått bättre och snabbare spridning. På så sätt har Byggnadsarbetaren, och därmed Byggnads frågor, fått stor uppmärksamhet i samhällsdebatten.

Intensivt år för Byggnads a-kassa

Den negativa trenden för sysselsättningen under andra halvåret 2012 fortsatte under första delen av 2013, medan en svag återhämtning registrerades under andra delen av 2013. Antalet arbetslösa ökade markant i början av 2013 för att därefter minska under sommaren och åter öka under hösten. Den totala arbetslösheten varierade under året mellan 13 procent i januari, årslägst i september med 7,6 procent och 11,3 procent i december.

Antalet medlemmar som någon gång under året fick ersättning utbetald var 15 188 vilket är 3 090 fler än under år 2012. Den ersättning a-kassan betalade ut till medlemmar under 2013 var 739 410 986 kronor, vilket är en ökning från år 2012 med cirka 27 procent.

”Antalet a-kassemedlemmar ökade återigen under året.”

Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen

Den 1 september 2013 infördes nya regler i arbetslöshetsförsäkringen. Det innebar bland annat att Arbetsförmedlingen ska skicka ett meddelande till a-kassan i stället för en underrättelse. Meddelandet ska skickas om en arbetssökande inte lämnar in sin aktivitetsrapport, missar ett möte, tackar nej till ett jobb eller på annat sätt missköter sitt arbetssökande. De prognoser som Arbetsförmedlingen gjorde angående antalet meddelanden som skulle skickas till a-kassan visade att a-kassans arbetsbörda skulle öka markant. Det faktiska antalet meddelande visade sig ändå bli mångdubbelt fler än vad Arbetsförmedlingens prognoser visade.

A-kassans organisation

För att bemöta den ökade arbetsbördan, ge bättre service till medlemmarna och för att hålla handläggningstiderna på rimliga nivåer, beslutade a-kassans styrelse att öppna ett kontor i Helsingborg.

Dessutom har a-kassan genomgått en omorganisation under 2013. Syftet med det var att skapa ett nära ledarskap på de befintliga kontoren och att på det viset effektivisera kassans organisation. Arbetsflödet och arbetsmiljön förbättrades avsevärt då varje a-kassekontor fick en kontorsansvarig och en försäkringssamordnare.

Service och information

Sedan 2011 genomförs en årlig Nöjd Kund Index-mätning (NKI) av hur a-kassans medlemmar upplever att Byggnads a-kassa utför sitt uppdrag. I den NKI som genomfördes 2013 höjde a-kassan sitt betyg på total nöjdhet. Den främsta orsaken till det var att kassan hade förbättrat sin insats när det gäller information, kommunikation och bemötande. Fortsatta förbättringar har skett under året.

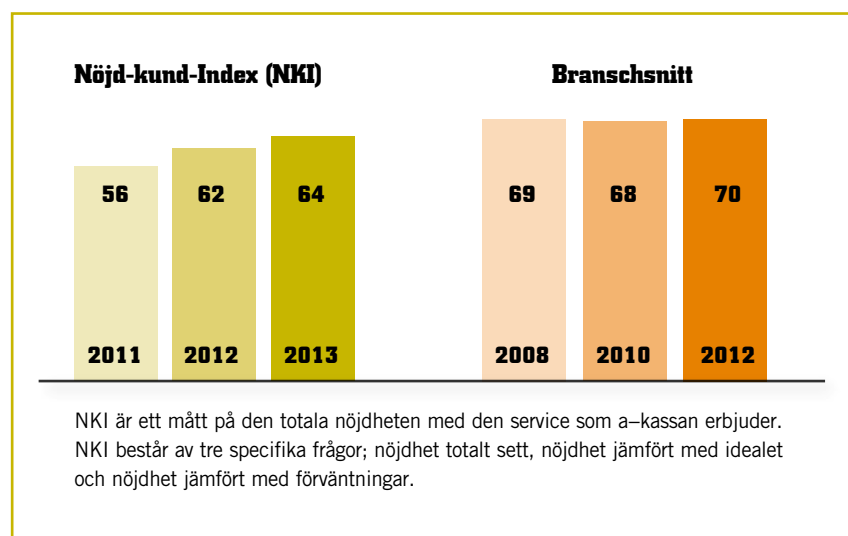
A-kassan fortsätter att växa

Under 2013 ökade antalet medlemmar. I december 2013 uppgick medlemsantalet till 106 420 medlemmar vilket är en ökning med 1 870 i jämförelse med året innan.

Antalet kvinnor som var medlemmar i a-kassan ökade under året med 180 stycken till 2 309 och utgör 2,45 procent av det totala antalet medlemmar.

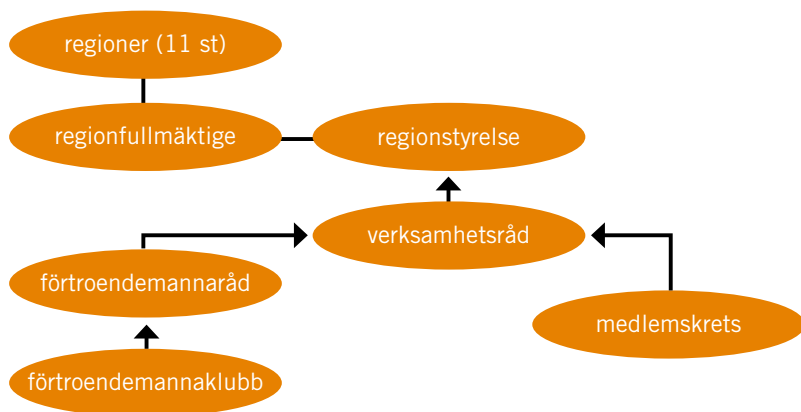
Medlemsavgift

Under året betalade a-kassan en arbetslöshetsavgift på 33 procent av utbetald inkomstrelaterad ersättning till staten. I början av året var arbetslöshetsavgiften 70 kronor per månad men på grund av ökande arbetslöshet tvingades avgiften höjas till 110 kronor per månad från och med mars 2013. Den delen av avgiften som går till a-kassans administration hölls oförändrad under året.

Byggnads regioner

Byggnads är sedan den 1 januari 2012 organiserat i ett förbunds kontor och elva regioner. Det är en organisationsform som möjliggör både ett ökat medlemsinflytande och en stärkt gemensam helhet i Byggnads för medlemmarna bästa.

Den demokratiska processen

Regionerna fattar beslut om Byggnads lokala verksamhet. Regionerna består av sina medlemmar som alla ingår i någon av regionens *medlemskretsar*. Till medlemskretsarnas möten är alla

medlemmar välkomna. Där fattas beslut om Byggnads lokala aktiviteter. Medlemskretsarna väljer ledamöter till regionernas högsta beslutande organ, *regionfullmäktige*.

Regionfullmäktige väljer *regionstyrelse*, en för varje region, som tillsammans

med de anställda ombudsmännen i regionerna ansvarar för regionens löpande verksamhet.

Regionfullmäktige utser också ombud till Byggnads *kongress* som är förbundets högsta beslutande instans och som behandlar och beslutar om den långsiktiga verksamheten. Alla regioner är representerade.

Regionerna väljer de 116 ledamöter som utgör Byggnads *avtalsråd* och som är rådgivande i avtalsfrågor. Ledamöterna diskuterar krav inför och under avtalsrörelsen och tar ställning till slutligt avtalsförslag.

I regionerna finns också möjligheter för medlemmar med förtroendeuppdrag att bilda så kallade *förtroendemannaklubbar*. I dessa kan gemensamma frågor diskuteras och därefter lyftas i exempelvis *förtroendemannarådet*, även det en ny mötesform i de nya regionerna.

Klubbarna kan bildas av till exempel förtroendevalda med samma yrke inom olika företag.

Våra 11 regioner

Byggnads Norrbotten

Regionkontor: Luleå

Verksamhetskontor: Piteå, Gällivare, Kalix, Kiruna och Boden

Antal medlemmar: 5 029 medlemmar

Byggnads Västerbotten

Regionkontor: Umeå

Verksamhetskontor: Skellefteå

Antal medlemmar: 3 564 medlemmar

Byggnads MellanNorrland

Regionkontor: Sundsvall

Verksamhetskontor: Östersund och Örnsköldsvik

Antal medlemmar: 5 801 medlemmar

Byggnads GävleDala

Regionkontor: Borlänge

Verksamhetskontor: Söderhamn och Gävle

Antal medlemmar: 8 093 medlemmar

Byggnads Mälardalen

Regionkontor: Uppsala

Verksamhetskontor (Lokalkontor): Västerås och Eskilstuna

Antal medlemmar: 9 979 medlemmar

Byggnads Stockholm-Gotland

Regionkontor: Stockholm (Solna)

Verksamhetskontor: Visby

Antal medlemmar: 14 717 medlemmar

Byggnads Örebro-Värmland

Regionkontor: Karlstad

Verksamhetskontor: Örebro

Antal medlemmar: 7 463 medlemmar

Byggnads Öst

Regionkontor: Norrköping

Verksamhetskontor: Linköping

Antal medlemmar: 6 195 medlemmar

Byggnads Väst

Regionkontor: Göteborg

Verksamhetskontor: Borås, Halmstad, Skövde och Trollhättan

Antal medlemmar: 20 489 medlemmar

Byggnads Småland-Blekinge

Regionkontor: Växjö

Verksamhetskontor: Jönköping, Kalmar och Ronneby

Antal medlemmar: 7 917 medlemmar

Byggnads Skåne

Regionkontor: Malmö

Verksamhetskontor: Kristianstad och Helsingborg

Antal medlemmar: 13 326 medlemmar

Antal medlemmar avser tidpunkten vid årsskiftet 2013/2014.

Vad är en årsredovisning?

När en medlem betalar sin medlemsavgift blir hon eller han inte bara medlem i Byggnads utan också en av de drygt 102 000 "ägarna" av Byggnads. Som "ägare" har medlemmen rätt att varje år få en ekonomisk rapport över hur medlemsavgiften använts – en årsredovisning.

Den visar om Byggnads ekonomi är bra eller dålig och sammanfattar alla ekonomiska händelser under året, det vill säga alla inbetalningar, löner, inköp med mera. Följande ingår:

- Förvaltningsberättelse med flerårsjämförelse (5 år)
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Kassaflödesanalys
- Noter
- Revisionsberättelse

I *förvaltningsberättelsen* går det att läsa om väsentliga händelser under året.

Resultaträkningen och *kassaflödesanalysen* berättar hur Byggnads använt de pengar som tagits emot under året.

Balansräkningen visar om Byggnads ekonomiska ställning är bra eller dålig.

För att resultaträkningen och balansräkningen ska bli överskådliga samlas förklaringarna till beloppen i *noterna*.

För att lättare kunna se Byggnads ekonomiska utveckling under året finns jämförelsesiffror för året innan. Dessutom finns det en flerårsjämförelse med vissa nyckeltal samlade så att man kan se utvecklingen över en längre tid.

I *revisionsberättelsen* skriver revisorerna om de godkänner årsredovisningen eller inte.

Förvaltningsberättelsen

I förvaltningsberättelsen förklaras verksamhet, väsentliga händelser och annat som påverkat eller kan påverka Byggnads ekonomi. Det ska också framgå hur Byggnads förvaltat pengarna (de finansiella tillgångarna) som sparats ihop under årens lopp. Här står även styrelsens förslag på hur årets resultat disponerats.

Resultaträkningen

Det är i resultaträkningen det framgår om det gått ekonomiskt bra eller dåligt för Byggnads under året som gått. Överst i resultaträkningen står vilka intäkter (inkomster) Byggnads haft under året. Förbundsavgiften är den största intäkten. Intäkterna minskas sedan med årets kostnader: externa kostnader, personalkost-

nader, avgifter till andra organisationer, utbetalda konfliktsättningar, regionbidrag och avskrivningar av materiella anläggningstillgångar är exempel på några av de kostnadsposter som redovisas i resultaträkningen.

Externa kostnader är bland annat utgifter för lokaler, telefon, arbetsredskap, förbrukningsmaterial, konsulttjänster, resor och annat som behövs för att kunna bedriva verksamheten.

Personalkostnader är utgifter för löner och arvoden, arbetsgivaravgifter och pensionskostnader. Detaljerad redovisning av personalkostnader finns i not 3 och 4.

År 2013 har förbundet fått en gottgörelse från Pensionsstiftelsen med 66 mkr. Vad en pensionsstiftelse är och hur den fungerar kan du läsa mer om i Pensionsstiftelsens årsredovisning som finns publicerad i denna verksamhetsberättelse.

Avgifter till andra organisationer är de avgifter vi betalar till bland annat LO och de internationella organisationer som Byggnads är medlem i. LO-avgiften är den största delen.

Sedan år 2011 har Byggnads infört ett nytt inkomstbaserat avgiftssystem, indelat i 9 avgiftsklasser. Hälften av dessa avgifter betalas ut till regionerna enligt särskild fördelningsnyckel, regionbidrag.

Avskrivningar används för att fördela kostnader för till exempel en datorinvestering under de år datorn kommer att användas i verksamheten.

När verksamhetsintäkterna är minskade med verksamhetskostnaderna återstår verksamhetens resultat.

Byggnads äger ett antal fastigheter. Resultatet från fastigheterna står under rubriken Resultat från fastighetsförvaltningen.

Hur mycket ränta och utdelningar Byggnads fått på de finansiella tillgångarna står under rubriken Resultat från finansiella investeringar. Under samma rubrik framgår även resultatet från försäljningar av de värdepapper förbundet investerat sina pengar i.

Bokslutsdispositioner innebär att man kan styra det skattepliktiga resultatet genom att avsätta pengar till periodiseringsfonder eller återföra därifrån, enligt vissa regler. Detta är en laglig möjlighet i skattelagstiftningen. Bokslutsdispositioner medför inga in- eller utbetalningar av pengar. År 2013 har Byggnads avsatt 8 mkr till periodiseringsfond. Hur mycket Förbundet totalt har avsatt till periodiseringsfonder framgår av rubriken

"Obeskattade reserver" i balansräkningen.

På resultatet från fastighetsförvaltningen tillsammans med ränta och utdelningar betalar Byggnads skatt. Hur mycket skatt det blev framgår av rubriken Skatt på årets resultat.

Årets resultat som står längst ner i resultaträkningen visar om Byggnads ekonomi har gått med plus eller minus under året. Årets resultat, om det är positivt, används främst för att öka konfliktfonden, så att den enskilde medlemmen ska kunna få en bra ersättning i händelse av konflikt inom Byggnads avtalsområden. Om årets resultat är negativt så regleras detta i första hand mot reservfonden som kan sägas utgöra förbundets rörelsekapital.

Balansräkningen

Balansräkningen berättar vilka tillgångar och skulder Byggnads hade den sista december. Tillgångarna minus skulderna kallas eget kapital. Den största delen av Byggnads egna kapital utgörs av konfliktfonden. Storleken på eget kapital visar hur mycket av tillgångarna som är betalda med egna pengar. Med andra ord; ju större eget kapital Byggnads har, desto bättre ekonomi.

Kassaflödesanalysen

Kassaflödesanalysen är en beskrivning av inbetalningar och utbetalningar. Den beskriver till exempel om pengar använts till investeringar i datorer eller om pengarna använts till att betala skulder. Kassaflödesanalysen beskriver alltså på vilket sätt likviditet har skapats och hur den har använts.

Noterna

För att inte resultaträkningen och balansräkningen ska bli för detaljerade används noter för att förklara och dela upp beloppen i resultaträkningen och balansräkningen. I noterna framgår till exempel viss personalstatistik. Det går även att få reda på vilka värdepapper som Byggnads investerat i.

Revisionsberättelsen

Revisorerna utses av medlemmarnas ombud på kongressen. Revisorernas uppgift är att kontrollera att årsredovisningen (bokföringen) följer lagen samt att granska styrelsens arbete under året.

När revisorerna inte hittat något att anmärka på skriver de en ren revisionsberättelse. Det betyder att revisorerna godkänner årsredovisningen och styrelsens arbete under året.

Byggnads årsredovisningar 2013

FÖRBUNDET.....	43
Förvaltningsberättelse.....	43
Flerårsjämförelse.....	45
Resultaträkning.....	46
Balansräkning.....	47
Kassaflödesanalys.....	48
Noter.....	49
Revisionsberättelse.....	54
BYGGNADS PENSIONSSTIFTELSE.....	55
STIFTELSEN BYGGNADS INTERNATIONELLA SOLIDARITETFOND.....	60

Svenska Byggnadsarbetareförbundets årsredovisning för 2013

Styrelsen lämnar följande årsredovisning. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Allmänt om förbundets verksamhet

Svenska Byggnadsarbetareförbundet, Byggnads, organiserar arbetstagare inom bygg- och anläggningssektorn. Förbundet, som grundades 1889, har idag cirka 102 500 medlemmar inom ett trettiotal yrkesgrupper.

Förbundet och de 11 regionerna är egna juridiska personer med egen ekonomi. Verksamheten regleras i gemensamma stadgar fastställda av kongressen. Varje region lämnar egen verksamhetsberättelse.

Byggnads arbetslöshetskassa är en självständig juridisk person med egna stadgar och lämnar särskild verksamhetsberättelse.

Svenska Byggnadsarbetareförbundets Pensionsstiftelse förvaltas av förbundet och har till uppgift att trygga pensionsutfästelser för såväl förbundets som regionernas funktionärer.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Kunskapslyftet

På förbundsfullmäktige juni 2012 beslutades om att göra en stor satsning för att utveckla hela organisationen genom ett kunskapslyft under 2013-2015. Det är de mänskliga resurserna som gör organisationen och det är därför oerhört viktigt att utveckla både anställd personal och förtroendevalda.

Startskottet för Kunskapslyftet gick på Framtidsdagarna i juni 2013. För första gången i historien samlades alla anställda och ett 20-tal förtroendevalda för att under två dagar utvecklas tillsammans. Under dagarna lanserades även den nya skraddarsydda utbildningen *Professionell Aktör*. Redan under hösten genomfördes 6 omgångar av utbildningen. Förutom att stärka och utveckla varje person är syftet att blanda deltagare från olika regioner och förbunds kontor, ombudsmän och administrativ personal för att skapa gemenskap och förståelse för varandra.

Andra satsningar inom Kunskapslyftet som både rör anställda och förtroendevalda är en omfattande utbildning kring förhandlingsarbete *Professionell Förhandling* och *Påfarten*, en endagsutbildning om medlemskapets värde. Endagsutbildningen skapades tidigare inom två olika regioner men under 2013 gjordes den gemensam för hela landet och handledare utbildades. I den nya region genomfördes 46 utbildningar runt om i landet med ca 15 deltagare i snitt.

Parallellt med dessa utbildningar har det också gjorts satsningar på att utveckla, stärka och effektivisera grupperna som jobbar ihop. Dels handlar det om *regionstyrelseutveckling* och dels om insatser region- eller kontorsvis och enhetsvis.

Genom satsningarna och målet ETT BYGGNADS står vi bättre rustade för att möta dagens och framtida utmaningar.

FASAB

Facklig Administration i Samverkan 6F AB, FASAB, har under 2013 haft sitt första hela verksamhetsår. Bolaget är ett servicebolag med uppgift att tillhandahålla administrativa tjäns-

ter åt Byggnads, SEKO, Fastighets, Elektrikerna och Målarna. Bolaget tillhandahåller tjänster inom IT, ekonomi, HR och lön, medlemsredovisning samt kontorsservice. Byggnads äger 34,8 procent av bolaget.

Bolaget har under året upphandlat och startat implementering av tjänster inom IT-området, främst infrastruktur, telefoni och verksamhetssystem. Inom övriga verksamhetsområden, ekonomi, HR och lön, har arbetet med att implementera gemensamma IT-system och processer fortsatt och delvis slutförts.

Tjänstekataloger som reglerar bolagets ansvar gentemot kunderna (förbunden) inom respektive verksamhetsområde har upprättats.

Finansiella marknaderna

Världens börser har under 2013 haft en bra utveckling. Stockholmsbörsen gick upp med över 20 procent. Räntorna har varit fortsatt låga. Det har inneburit, sett till marknadsvärden, att förbundets avkastning på de finansiella tillgångarna blev nästan 13 procent (8).

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Huvudentreprenörsansvaret

Byggnads har sedan avtalsrörelsen 2013 drivit frågan om att införa ett huvudentreprenörsansvar i Byggavtalet. Parterna kom inte överens om detta vid avtalsrörelsen och genom medlare bestämdes att tillsätta en partsgemensam arbetsgrupp. Gruppen presenterade sitt förslag den 14 februari 2014. Om endera parten inte var nöjd med gruppens förslag fanns möjligheten att säga upp Byggavtalet. Byggnads avtalsråd beslutade den 20 februari att säga upp Byggavtalet per den 31

mars 2014. Detta för att gruppen inte lyckades enas om ett förslag på huvudentreprenöransvar. Efter den 31 mars föreligger avtalslöst tillstånd och parterna har då rätt att varsla om och vidta stridsåtgärder.

Medlemsutveckling

Antalet yrkesverksamma medlemmar 2013-12-31 var 76 517 (77 983). Det totala medlemsantalet uppgick till 102 573 (104 051), vilket innebär en minskning med 1 478 (1 962) medlemmar.

Medlemsavgifterna vid utgången av året

Den månadsavgift som medlemmar betalar till förbundet består av en förbundsavgift samt en avgift till den lokala regionen. Förbundsavgiften är inkomstbaserad och indelad i 9 avgiftsklasser. Avgiften i avgiftsklass 1 var 375 kr (366) per månad. Avgiften till regionen var i genomsnitt 130 kr (128) per månad. Avgifterna varierar mellan de olika regionerna beroende på geografiska förhållanden, medlemsantal och omfattningen av regionens verksamhet.

Den sammanlagda månadsavgiften till förbundet och regionerna, vid utgången av 2013 i avgiftsklass 1, blev därmed i genomsnitt 505 kr (494).

Avgiften i avgiftsklass 8 var 2013 sammanlagt 47 kr (47) per månad varav regionen fick 20 kr (20). Medlemmar i denna avgiftsklass består i huvudsak av pensionärer. Gymnasieelever är avgiftsbefriade.

Medlemmar i a-kassan betalar grundavgift på 125 kr (125) per månad. Därtill kommer den av Riksdagen beslutade arbetslöshetsavgiften på 110 kr per månad (70), vid årets utgång. Från och med 2014 har arbetslöshetsavgiften slopats.

Konfliktersättning

Grundbeloppet för konfliktersättning ökade från 980 till 1 005 kr per dag från och med 2013-07-01. Under första konfliktveckan utgår 910 kr per dag från och med 2013-07-01, en ökning med 25 kr. Konfliktersättningen är inte skattepliktig.

Resultat och ställning, tkr

Medlemsavgifter och övriga intäkter uppgick till 339 367 (334 263) och kostnaderna för den ideella verksamheten

var 332 992 (442 733). Resultatet av den ideella verksamheten uppgick till 6 375 (- 108 470).

Under året har det betalats ut 30 (34 197) i konfliktersättningar.

Fastighetsförvaltningen redovisar en förlust efter avskrivningar på 14 362 (3 424), varav 12 042 (2 307) är hänförlig till Byggnads andel i Polstjärnan HB.

Resultatet från finansiella investeringar uppgick till 57 095 (98 036), vilket omfattar realiserade vinster och förluster, utdelningar och räntor.

Skillnaden mellan marknadsvärde och bokfört värde på förbundets finansiella anläggningstillgångar uppgick till 288 938 (88 711).

Förbundet uppvisar ett resultat efter bokslutsdispositioner och skatt på 33 409 (- 35 530).

Förbundets bokförda egna kapital uppgick vid årets slut till 1 836 491 (1 803 082) varav konfliktfonden 1 578 545 (1 567 848).

Resultatdisposition, tkr

Resultatet för 2013 har av styrelsen disponerats på följande sätt:

Årets resultat enligt resultaträkningen	33 409
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år:	
Konfliktfond	30
Reservfond	14 290
Kongressfond	810
Medlemscenter	2 858
Övriga fonder	<u>172</u>
	51 569
Reservering av ändamålsbestämda medel:	
Konfliktfond	- 10 727
Reservfond	- 37 077
Kongressfond	- 3 000
Övriga fonder	<u>- 765</u>
	- 51 569
Kvarstående belopp för året/balanserat kapital	0

Flerårsjämförelse

	2013	2012	2011	2010	2009
Verksamhetsintäkter	339 367	334 263	328 226	305 182	310 879
verksamhetsintäkternas förändring i %	1,5	1,8	7,6	- 1,8	- 0,1
varav förbundsavgifter 5)	311 177	307 695	298 795	277 672	284 002
Resultat från:					
Ideella verksamheten	6 375	- 108 470	- 48 588	- 144 512	- 62 942
Fastighetsförvaltning	- 14 362	3 424	- 5 461	- 126 093	- 6 916
Finansiella investeringar	57 095	98 036	144 023	104 840	255 050
Bokslutsdispositioner	- 8 000	- 16 000	- 30 000	34 500	- 12 000
Skatt	- 7 699	- 12 520	- 26 929	2 961	- 21 341
	33 409	- 35 530	33 045	- 128 304	151 851
Balansomslutning	2 169 188	2 178 141	2 222 277	2 126 188	2 314 981
Justerat eget kapital 1)	1 878 612	1 838 962	1 860 722	1 805 567	1 959 298
varav konfliktfond 2)	1 578 546	1 567 848	1 544 087	1 533 052	1 504 645
konfliktfondens förändring i %	0,7	1,5	0,7	1,9	2,3
Marknadsvärde eget kapital 3)	2 167 553	1 927 673	1 855 746	2 049 062	2 104 694
Soliditet i % 4)	87	84	84	85	85
Investeringar	15 406	4 083	781	11 058	861
Medelantal anställda	60	69	67	67	72
varav kvinnor	23	27	29	28	30
varav män	37	42	38	39	42
Antal medlemmar vid årets slut	102 573	104 051	106 013	110 348	113 156
varav yrkesverksamma	76 517	77 983	79 184	80 687	82 266
Justerat eget kapital per yrkesverksam medlem i kr	24 552	23 582	23 499	22 377	23 816
Medlemsavgifter, kr per månad	740	689	718	807	853
varav till region i genomsnitt	130	128	126	122	121
varav till förbundet 5)	375	366	357	310	307
varav till a-kassa 6)	235	195	235	375	425

- 1) Justerat eget kapital är eget kapital plus 78 % av obeskattade reserver. 22 % av de obeskattade reserverna utgörs av schablonberäknad uppskjuten skatt.
- 2) Konfliktfonden är den största delen av det egna kapitalet. Konfliktfonden standardsäkras på medlemsnivå.
- 3) Marknadsvärde eget kapital är justerat eget kapital plus skillnaden mellan bokförda värden och marknadsvärden på finansiella anläggningstillgångar per den 31/12.
- 4) Soliditeten är justerat eget kapital dividerat med balansomslutning uttryckt i %.
- 5) Från 2011 har avgiftssystemet ändrats till ett inkomstbaserat system med 9 avgiftsklasser. Den i denna översikt angivna avgiften avser den högsta avgiftsklassen.
- 6) I avgiften till a-kassan ingår den av Riksdagen beslutade arbetslöshetsavgiften.

Resultaträkning

		2013	2012
Verksamhetens intäkter	Not 1		
Förbundsavgifter	Not 2	311 177	307 695
Bidrag		7 314	5 295
Övriga verksamhetsintäkter		20 876	21 273
Summa verksamhetens intäkter		339 367	334 263
Verksamhetens kostnader			
Externa kostnader		- 130 059	- 117 700
Personalkostnader	Not 3, 4	- 95 379	- 118 551
Gottgörelse från pensionsstiftelse	Not 3	66 000	-
Avgifter och anslag till organisationer		- 20 900	- 19 803
Konfliktersättning		- 30	- 34 197
Regionbidrag	Not 2	- 151 840	- 149 560
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		- 784	- 2 922
Summa verksamhetens kostnader		- 332 992	- 442 733
Verksamhetens resultat		6 375	- 108 470
Resultat från fastighetsförvaltningen			
Resultat från andelar i handelsbolag	Not 5	- 16 005	3 839
Hysesintäkter		8 617	8 593
Kostnader för fastighetsförvaltning		- 6 540	- 8 646
Avskrivningar		- 434	- 362
Summa resultat från fastighetsförvaltningen		- 14 362	3 424
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	Not 6	46 556	86 998
Ränteutgifter och liknande resultatposter	Not 7	12 643	13 116
Räntekostnader och liknande resultatposter		- 2 104	- 2 078
Summa resultat från finansiella investeringar		57 095	98 036
Resultat efter finansiella poster		49 108	- 7 010
Avsättning till periodiseringsfond		- 8 000	- 16 000
Skatt		- 7 699	- 12 520
Årets resultat		33 409	- 35 530

Balansräkning

TILLGÅNGAR		Not 1	2013-12-31	2012-12-31
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
Byggnader och mark		Not 8	43 990	29 247
Inventarier		Not 9	707	5 319
			44 697	34 566
Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar i koncernföretag		Not 10	80	80
Aktier och andelar i intresseföretag		Not 11	10 449	10 449
Långfristiga värdepappersinnehav		Not 12	1 850 975	1 933 863
Andra långfristiga fordringar		Not 13	47 196	4 536
			1 908 700	1 948 928
Summa anläggningstillgångar			1 953 397	1 983 494
Omsättningstillgångar				
Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar			1 037	2 536
Skattefordran			12 219	19 140
Övriga kortfristiga fordringar			4 207	7 906
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		Not 14	80 428	12 202
			97 891	41 784
Kortfristiga placeringar				
Kortfristiga placeringar		Not 15	67 000	105 000
Kassa och bank			50 900	47 863
Summa omsättningstillgångar			215 791	194 647
SUMMA TILLGÅNGAR			2 169 188	2 178 141
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
Eget kapital				
Ändamålsbestämda medel vid årets ingång		Not 16	1 803 081	1 838 612
Årets resultat			33 409	- 35 530
			1 836 490	1 803 082
Obeskattade reserver		Not 17	54 000	46 000
			1 890 490	1 849 082
Långfristiga skulder				
Övriga långfristiga skulder		Not 18	44 687	44 687
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder			15 972	26 324
Skulder koncernföretag			81	80
Övriga kortfristiga skulder			199 163	238 444
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		Not 19	18 795	19 524
			234 011	284 372
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER			2 169 188	2 178 141
Ställda säkerheter			Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Not 20	463 137	525 604

Kassaflödesanalys

	2013	2012
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Resultat före finansiella poster	- 7 987	- 105 046
Avskrivningar	1 218	3 284
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-	- 148
Summa	- 6 769	- 101 910
Erhållen ränta	12 643	13 264
Erhållna utdelningar	46 556	57 994
Erlagd ränta	- 2 104	- 2 078
Betald inkomstskatt	- 778	- 24 522
	49 548	- 57 252
Ökning (-)/minskning (+) kundfordringar	1 499	- 906
Ökning (-)/minskning (+) övriga kortfristiga fordringar	- 64 527	5 304
Ökning (+)/minskning (-) leverantörsskulder	- 10 352	10 085
Ökning (+)/minskning (-) övriga kortfristiga skulder	- 40 010	- 34 691
Kassaflöde från den löpande verksamheten	- 63 842	- 77 460
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	- 11 349	- 4 083
Placeringar i övriga finansiella anläggningstillgångar	40 228	- 473 714
Avyttring/amortering av övriga finansiella anläggningstillgångar	-	514 127
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga placeringar	38 000	- 5 000
Kassaflöde från investeringsverksamheten	66 879	31 330
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Årets kassaflöde	3 037	- 46 130
Likvida medel vid årets början	47 863	93 993
Likvida medel vid årets slut	50 900	47 863

Noter till resultat- och balansräkning

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens normgivning, med tillämpning av kostnadsslagsindelad resultaträkning. BFNAR 2001:1, Redovisning av inkomstskatter, har emellertid inte tillämpats vad gäller redovisning av uppskjuten skatt på skillnaden mellan bokförda och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Koncern

Svenska Byggnadsarbetareförbundet äger 100 % av Maina AB. Eftersom någon verksamhet ej bedrivits i bolaget upprättas inte någon koncernredovisning.

Intäkter

Intäkter redovisas till verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter från medlemsavgifter redovisas enligt kontantprincipen.

Inkomstskatter

Redovisade inkomstskatter innefattar skatt som skall betalas eller erhållas avseende aktuellt år samt justeringar avseende tidigare års aktuella skatt.

Skatteskulder/-fordringar värderas till vad som enligt förbundets bedömning skall erläggas till eller erhållas från Skatteverket. Bedömningen görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod.

Linjär avskrivningsmetod används för samtliga typer av materiella tillgångar. Följande avskrivningstider tillämpas: Inventarier: 3 år, datorer: 3 år, byggnader: 50 år.

Värdering av värdepapper

Värdepapper som är anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet. Nedskrivning sker vid varaktig värdenedgång av marknadsvärdet. Vid värdering tillämpas portföljmetoden.

Kortfristiga innehav av aktier och andelar redovisas i förekommande fall som omsättningstillgångar och värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde (marknadsvärde) enligt portföljmetoden.

Penningmarknadsplaceringar och obligationer värderas till anskaffningsvärden då dessa planeras att behållas till förfallodatum.

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Eget kapital

Eget kapital utgörs av ändamålsbestämda medel samt periodens resultat. I ändamålsbestämda medel ingår dels konfliktfonden och reservfonden, dels avsättningar för åtaganden som ska infrå i framtiden. När förbundet belastas med kostnader för ändamålet redovisas dessa i resultaträkningen. Upplösning sker därefter av för ändamålet avsatta medel under eget kapital med motsvarande belopp.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar.

	2013	2012
Not 2 Förbundsavgifter		
Förbundsavgifter	312 676	307 694
Förhöjd medlemsavgift	-	1
Summa	312 676	307 695
Regionbidrag		
Bidrag till regionerna	- 151 840	- 149 560
Summa	- 151 840	- 149 560

Från 2011 har avgiftssystemet ändrats till ett inkomstbaserat system med 9 avgiftsklasser. Hälften av de inbetalda avgifterna, exklusive grundavgifter, betalas ut till förbundets regioner.

Not 3 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

Löner och andra ersättningar:		
Styrelse och förbundsledning	3 942	4 192
Övriga anställda	29 803	30 483
Totala löner och ersättningar	33 745	34 675
Sociala avgifter*	10 980	23 526
Pensionskostnader*	44 302	49 183
Gottgörelse från pensionsstiftelse	- 66 000	-
Totala löner och sociala kostnader	23 027	107 384

* Inklusive åtagande för regionanställda.

Not 4 Medelantal anställda etc

	2013		2012	
	<i>Antal anställda</i>	<i>Varav män</i>	<i>Antal anställda</i>	<i>Varav män</i>
Totalt	60	37	69	42
Styrelseledamöter och ledande befattningshavare	<i>Antal på balansdagen</i>	<i>Varav män</i>	<i>Antal på balansdagen</i>	<i>Varav män</i>
Styrelseledamöter	15	15	15	15
Förbundsordförande och andra ledande befattningshavare (AU)	5	5	5	5

Löner och externa arvoden per månad för arbetsutskottet

Johan Lindholm, förbundsordförande, 58 043 kr i månadslön samt cirka 7 200 kr per månad i arvoden från interna uppdrag och externa uppdrag i Riksbyggen.

Lars Hildingsson, andre förbundsordförande, 51 693 kr i månadslön samt cirka 6 600 kr per månad i arvoden från interna och externa uppdrag i Byggnads a-kassa och A-kassornas samorganisation.

Torbjörn Hagelin, avtalssekreterare, 51 693 kr i månadslön samt cirka 100 kr per månad i arvoden från interna uppdrag.

Patrik Östberg, förbundssekreterare, 51 693 kr i månadslön samt cirka 700 kr per månad i arvoden från interna uppdrag och externa uppdrag i Folksam.

Niklas Rengen, ekonomichef, 65 500 kr i månadslön samt cirka 3 600 kr per månad i arvoden från interna uppdrag och externa uppdrag i Folksam Spar och Polstjärnan. Slutade sin anställning 2013-12-31.

Ingen i arbetsutskottet har avtal om avgångsvederlag.

Pensionsförmånerna för arbetsutskottet, utom ekonomichefen, följer samma avtal som för övriga centralt anställda funktionärer med 63 år som pensionsålder. Ekonomichefen omfattas av KTP-planen med pensionsålder enligt tjänstemannaavtalet som gällde vid ekonomichefens anställning.

Pensionsförmånerna är i likhet med övriga centralt anställda funktionärer tryggade i Byggnads Pensionsstiftelse utom för ekonomichefen vars pensionsförmåner är tryggade i Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse.

Tryggande av pensionsutfästelser

Förbundet tryggar sina pensionsutfästelser dels genom Byggnads Pensionsstiftelse för funktionärer och dels genom Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse för administrativ personal och tidigare Bleck & Plåt anställda.

De samlade pensionsfondernas marknadsvärden uppgick den 31/12 till 795 557 tkr (780 424). Den försäkringstekniskt beräknade skulden uppgick till 577 034 tkr (576 928).

Kollektivavtal

Byggnads har träffat kollektivavtal med Byggnads ombudsmanförening, BOF, för centralt anställda funktionärer och med Byggnads lokala ombudsmanförening, BLOM, för lokalt anställda funktionärer.

Administrativ personal omfattas av kollektivavtal mellan Handelsanställdas förbund och Arbetarrörelsens förhandlingsorganisation, AFO.

Journalister anställda på tidningen Byggnadsarbetaren omfattas i huvudsak av kollektivavtalet mellan Handels och AFO med undantag för löner där journalistavtalet följs.

Not 5 Resultat från andelar i handelsbolag	2013	2012
Fastighetsbolaget Polstjärnan HB (50 %)	- 12 042	2 307
Rönneberga Kursgård HB (50 %)	- 3 963	1 532
Summa	- 16 005	3 839

Not 6 Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

Utdelningar	13 094	57 994
Realisationsresultat vid försäljningar	33 462	6 599
Återföring av nedskrivningar/nedskrivningar	-	22 405
Summa	46 556	86 998

Not 7 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

Räntor	6 987	7 630
Övriga finansiella intäkter	5 656	5 486
Summa	12 643	13 116

Not 8 Byggnader och mark

	2013-12-31	2012-12-31
Ingående anskaffningsvärden	52 751	50 036
Årets investeringar	15 177	2 715
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	67 928	52 751
Ingående avskrivningar	- 23 504	- 23 142
Årets avskrivningar	- 434	- 362
Utgående ackumulerade avskrivningar	- 23 938	- 23 504
Utgående restvärde enligt plan	43 990	29 247

Not 9 Inventarier

Ingående anskaffningsvärden	37 167	35 814
Årets inköp	229	1 368
Försäljningar och utrangeringar	- 9 906	- 15
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	27 490	37 167
Ingående avskrivningar	- 31 848	- 28 941
Försäljningar och utrangeringar	5 849	15
Årets avskrivningar	- 784	- 2 922
Utgående ackumulerade avskrivningar	- 26 783	- 31 848
Utgående restvärde enligt plan	707	5 319

Not 10 Aktier och andelar i koncernföretag

Maina AB	Org nr 556459-7655		Säte Stockholm			
	Kapital- andel %	Rösträtts- andel %	Bokfört värde 2013	Bokfört värde 2012	Andel i eget kapital 2013	Andel i resultat 2013
Maina AB	100	100	80	80	80	0

Not 11 Aktier och andelar i intresseföretag

Facklig Administration i Samverkan 6F AB	Org nr 556868-0168		Säte Stockholm			
	Kapital- andel %	Rösträtts- andel %	Bokfört värde 2013	Bokfört värde 2012	Andel i eget kapital 2013-08-31	Andel i resultat 2013-08-31
Facklig Administration i Samverkan 6F AB	34,8	34,8	10 449	10 449	9 761	2

Not 12 Långfristiga värdepappersinnehav	2013-12-31	2012-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 933 863	1 982 715
Årets förvärv	390 406	458 764
Årets försäljningar	- 473 294	- 507 616
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 850 975	1 933 863
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-	- 22 493
Återföring av tidigare års nedskrivningar	-	22 493
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Utgående anskaffningsvärde	1 850 975	1 933 863

Strategiska långfristiga värdepapper	Antal	Andel	Ansk.värde	Ansk.värde
Aktier/andelar	aktier/andelar	i %	2013-12-31	2012-12-31
Fastighetsbolaget Polstjärnan HB	100 000	50,0	41 484	38 526
Folkets hus, Skellefteå	1		13	13
Folksam-LO fondförsäkringsbolag	7	7,0	13 720	13 720
Påtslageribranschens mättnings data	1		500	500
Riksbyggen ekonomisk förening	277 060	22,6	138 530	138 233
Riksbyggen Brf Ångaren India	1		1 237	1 237
Riksbyggen BoSpar ekonomisk förening	30	30,0	3 000	3 000
Rönneberga Kursgård HB	5	50,0	34 095	33 057
<i>Andelar nedskrivna till 1 kr</i>				
Bilda	323			
Folkets Hus, Malmö	170			
OK	1			
Svensk Byggtjänst	10			
Summa strategiska långfristiga värdepapper			232 579	228 286

Direktägda onoterade innehav

Aden				89
Aftonbladet	312		4 682	4 682
Aberdeen Residential Sweden AB		9,6	33 242	5 036
Avgår: nedskrivning Aden				- 89
Summa direktägda onoterade aktier			37 924	9 718

Fonder	Antal andelar/	Ansk.värde	Marknadsvärde	Ansk.värde
Aktiefonder	nom. belopp	2013-12-31	2013-12-31	2012-12-31
DNB Scandinavia	2 140 383	51 390	57 507	50 978
DNB Utlandsfond	131 981	21 047	27 271	20 854
Enter Sverige Pro	44 598	62 940	87 250	70 609
Swedbank-Robur/Förbundsfond	2 963 565	430 365	583 348	464 089
Nordea Emerging Stars Equity Fund	47 967	25 345	31 038	25 050
Nordea Institutionell aktiefond Europa	-	-	-	33 981
Nordea Inst Aktiefonden Stabil	226 784	31 281	33 725	-
Lannebo Sverige	2 298 156	38 449	49 364	37 828
Lannebo Micro Cap	22 117	25 000	35 236	25 000
SEB Nordenfond	-	-	-	82 860
SHB Nordenfond	89 644	39 204	61 137	38 602
SHB Sverigefond	55 829	35 145	69 783	52 651
Summa aktiefonder		760 166	1 035 659	902 502

Räntefonder

Enter Return	11 621	12 123	12 584	12 101
Excalibur Värdepappersfond	4 943	53 462	58 040	53 462
Carlsson Norén Macro Fund	345 749	40 313	40 279	20 000
SEB Penningmarknadsfond	2 063 429	20 607	21 014	17 376
SEB Obligationsfond	3 706 767	37 110	37 532	54 348
SEB Obligationdfond flexibel	6 531 941	65 953	67 081	57 148
SEB Företagsobligationsfond	1 035 920	13 333	14 035	6 694

Not 12 Långfristiga värdepappersinnehav forts

	Antal andelar nom belopp	Ansk.värde 2013-12-31	Marknadsvärde 2013-12-31	Ansk.värde 2012-12-31
Räntefonder forts				
Swedbank-Robur/Förbundsrentefond, kort	3 077 845	318 277	325 667	411 284
Swedbank Räntefond	592 798	62 342	63 180	-
Swedbank-Robur/Förbundsrentefond	437 538	62 127	62 826	4 555
Swedbank-Robur/Realräntefond	123 420	16 264	15 171	16 180
Swedbank-Robur/Företagsobligationsfond	209 477	23 236	26 953	45 049
Summa räntefonder		725 147	744 362	698 197
Summa fonder		1 485 313	1 780 021	1 600 699
Indexobligationer/obligationer				
SHB aktieindexobligation 1239	37 500	39 000	37 388	39 000
SHB råvaruobligation 1319	54 000	56 160	52 002	56 160
Summa indexobligationer/obligationer		95 160	89 390	95 160
Nedskrivningar	-	-	-	- 22 405
Summa fonder och obligationer		1 580 473	1 869 411	1 673 454

För onoterade innehav anges högst bokfört värde som marknadsvärde.

Not 13 Andra långfristiga fordringar

	2013	2012
Ingående anskaffningsvärde	4 536	4 536
Årets förvärv	42 660	-
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	47 196	4 536

Not 14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Förutbetalda hyror	-	1 132
Upplupna ränteintäkter	974	148
Gottgörelse pensioner	66 000	-
Övriga förutbetalda kostnader	4 173	3 187
Övriga upplupna intäkter	9 281	7 735
Summa	80 428	12 202

Not 15 Kortfristiga placeringar

Företagscertifikat och andra räntebärande placeringar

Bokfört värde	67 000	105 000
Marknadsvärde	67 000	105 000

Not 16 Eget kapital

	Ingående balans	Reserveringar	Utnyttjande	Årets resultat	Utgående balans
Konfliktfond	1 567 848	10 727	- 30	-	1 578 545
Reservfond	213 860	37 077	- 14 290	-	236 647
Kongressfond	6 590	3 000	- 810	-	8 780
Medlemscenter	2 858	-	- 2 858	-	-
Övriga fonder	11 926	765	- 172	-	12 519
Balanserat kapital/årets resultat	-	- 51 569	18 160	33 409	-
Utgående balans	1 803 082	0	0	33 409	1 836 491

Not 17 Obeskattade reserver

	2013-12-31	2012-12-31
Periodiseringsfond år 2011	30 000	30 000
Periodiseringsfond år 2012	16 000	16 000
Periodiseringsfond år 2013	8 000	-
Summa	54 000	46 000

Not 18 Långfristiga skulder

Förbundet har inga skulder som förfaller senare än fem år fram i tiden.

Not 19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2013	2012
Upplupna räntekostnader	913	913
Semesterlöner	4 393	3 953
Upplupna sociala avgifter	1 061	1 000
Löneskatt	-	11 577
LO/TCO Rättsskydd	1 866	230
Administration och IT FASAB 6 F AB	8 894	-
Övriga poster	1 668	1 851
Summa	18 795	19 524

Not 20 Ansvarsförbindelser

Såsom delägare i HB	429 120	435 176
Övriga ansvarsförbindelser *	34 017	90 428
Summa	463 137	525 604

* Avser investeringsförbindelse i Aberdeen Residential Sweden AB.

Stockholm 8 april 2014

Johan Lindholm Lars Hildingsson Patrik Östberg Torbjörn Hagelin Anders Ax Christian Bengtzelius Magnus Cato Tomas Emanuelsson Lars-Göran Hammarberg Leif Haraldsson Roland Ljungdell Thomas Rolén Bengt-Erik Rolfs Jim Sundelin Morgan Nyberg

Revisionsberättelse

**Till kongressen i Svenska Byggnadsarbetareförbundet
Org nr 802000-4936**

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Svenska Byggnadsarbetareförbundet för år 2013. Förbundets årsredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 43-54.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisions-sed. För den auktoriserade revisorn innebär detta att denna utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisions-sed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Svenska Byggnadsarbetareförbundet för år 2013.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisions-sed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i förbundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att kongressen beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 8 april 2014

Benny Augustsson Göran Eriksson Tomas Pettersson

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Ulrika Granholm Dahl

Auktoriserad revisor

Byggnads Pensionsstiftelse

Styrelsen lämnar följande årsredovisning. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Inledning

Pensionsstiftelse -n, -r s. är en fristående juridisk person som en eller flera arbetsgivare (gemensam pensionsstiftelse) bildat för att trygga utfästelse om pension till arbetstagare eller arbetstagares efterlevande. Pensionsstiftelsens styrelse förvaltar det kapital som arbetsgivaren fört över till stiftelsen för att säkerställa pensionsutfästelserna. Stiftelsens tillgångar får endast användas för arbetsgivarens pensionskostnader enligt stiftelsens ändamål.

Stiftelsens ändamål

Stiftelsen är en sammanslagning av Svenska Byggnadsarbetareförbundets Pensionsstiftelse och Svenska Byggnadsarbetareförbundets Pensionsstiftelse för funktionärer.

Beslut om sammanslagning togs den 25 oktober 1984 av Länsstyrelsen. Stadgarna gäller från den första januari 1985.

Stiftelsens ändamål är att trygga utfästelser om tilläggspension till funktionärer och mätningmän inom förbundet.

Vid utgången av 2013 uppgick antalet destinatärer (förmånstagare) till 974 (1 004) fördelat på Svenska Byggnadsarbetareförbundets 11 regioner, Svenska Byggnadsarbetareförbundet och Svenska Byggnadsarbetareförbundets a-kassa.

År 2009 träffades en överenskommelse gällande premiebestämda pensioner för ännu ej anställda funktionärer inom AFO/AFF samt LO, IF Metall, Byggnads, SEKO, Transport, Handels, GS (Grafikerna och Skogs- och Trä) samt Målaresförbundet och dess motparter på central och lokal nivå. I och med att den nya pensionsplanen börjat

gälla från den 1 oktober 2009 kommer inga nya förmånstagare att omfattas av pensionsstiftelsens tryggande. Stiftelsen kommer därför på sikt att avvecklas.

Tillsynsmyndigheter för stiftelsen är Länsstyrelsen i Stockholms län och Finansinspektionen.

Resultat och ställning

Stiftelsens bokförda egna kapital uppgår till 1 333,6 mkr (1 458,7). Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgår till 1 537,6 mkr (1 513,4).

Den försäkringstekniskt beräknade pensionsreserven uppgår vid årets slut till 983,4 mkr (1 000,9), vilket är en minskning med 1,7 procent. Se även väsentliga händelser under året.

I stiftelsens kapitalbehållning, det vill säga redovisat eget kapital, inryms pensionsreserv om 983,4 mkr samt överräntefond. Pensionsreserven inklusive 25 procents värdesäkring uppgår till 1 229,3 mkr.

Det redovisade resultatet av stiftelsens finansförvaltning uppgår till 31,8 mkr (60,8). Föregående år inkluderar en återföring av tidigare års nedskrivning på 18,7 mkr.

I gottgörelse till delägarna har lämnats 152,6 mkr (23,9). Delägarna har inte gjort några avsättningar till stiftelsen under året (0).

Resultatet efter gottgörelser och skatt uppgår till - 125,1 mkr (30,8).

Finansförvaltningen

Pensionsstiftelsens kapital ska enligt Lag (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m m placeras på sådant sätt att lämplig riskspridning uppnås. Vidare ska tillgångarna placeras på det sätt som bäst gagnar dem som omfattas av stiftelsens ändamål och också i övrigt på ett aktsamt sätt.

Styrelsen har fastställt placeringsriktlinjer som övergripande styr stiftelsens

placeringsverksamhet och riskhantering. Riktlinjerna anger vilka tillgångsslag och instrument som är tillåtna och inom vilka gränser kapitalet kan fördelas mellan de olika tillgångsslagen: räntebärande placeringar, aktier och aktierelaterade instrument, fastigheter och hedgefonder.

Det är dock önskvärt att placeringarna i praktiken inriktas mot olika slag av fonder, därigenom överläts urvalet av enskilda värdepapper till fondförvaltarna medan den övergripande fördelningen mellan olika tillgångsslag (i första hand aktie- och ränterelaterade placeringar) och urvalet av fondförvaltare blir den huvudsakliga uppgiften för det egna kapitalförvaltningsarbetet.

Genom att styrelsen valt en placeringsinriktning mot aktiefonder och räntefonder hanterar man de vanligast förekommande placeringsriskerna.

Långsiktigt normalläge när det gäller placeringar i aktier och aktierelaterade instrument är 55 % och i ränterelaterade instrument 45 %.

Riktlinjerna ger också ett ramverk för fördelningen mellan marknader och emittenter. Gränser finns också fastställda för ränterisker och valutakursrisker. Stiftelsens placeringar följs regelbundet upp och utvärderas mot referensindex fastställda av styrelsen.

I placeringsriktlinjerna finns också etiska regler som säger att placeringar inte ska ske i företag som bryter mot FNs konvention om mänskliga rättigheter eller som kan förknippas med antifacklig verksamhet, oacceptabla arbetsförhållanden, barnarbete, miljöbrott, våld, narkotika, prostitution eller annan kriminell verksamhet. De etiska aspekterna iaktas genom att placeringar normalt görs i välkända och välrenommerade företag. Om placering av misslag skett i oetisk verksamhet ska engagemanget snarast upphöra.

Målet för stiftelsens finansförvaltning är att inom ramen för begränsad risk skapa en god och tillräcklig avkastning, som räcker till för att lämna gottgörelse för det aktuella årets pensionskostnader.

Med antagandet att aktier långsiktigt ger 7 % i avkastning och räntor ger 3 %, blir den långsiktiga avkastningen 5,2 %, med normalfördelningen av tillgångarna.

Fördelningen av stiftelsens kapital, sett till marknadsvärdena, var vid årsskiftet: aktier 42 % (44), räntor 52 % (56), hedgefonder 4 % (0) och fastigheter 2 % (0). Under året har en omklassificering gjorts av några räntefonder så att de nu redovisas som hedgefonder.

Stiftelsens finansförvaltning utgörs i huvudsak av den finansförvaltning som stiftelsen hanterar via innehav i aktie-

och räntefonder. Flera av dessa fonder står under gemensam förvaltning med övriga LO-förbund.

I stiftelsens placeringsreglemente finns det utrymme för att göra investeringar i fastigheter. Under 2012 har stiftelsen tillsammans med andra investerare ingått avtal med Aberdeen Asset Management om att i bolagsform (Aberdeen Residential Sweden AB) investera i bostadsfastigheter. Det totala investeringslöftet uppgår för stiftelsens del till 50 mkr. De totala investeringarna i Aberdeen Residential Sweden AB uppgår vid årsskiftet till 33,0 mkr (4,8).

Aktiemarknaderna hade ett starkt år 2013 med en uppgång på Stockholmsbörsen med över 20 %. Detta har inneburit att marknadsvärdet på stiftelsens kapitalplaceringar överstiger anskaff-

ningsvärdena med 204 mkr vid årets utgång. Räntemarknaderna har präglats av fortsatt relativt låga räntor.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Byte av beräkningsgrund för beräkning av pensionsskulden

Styrelsen har beslutat att från år 2013 förändra pensionsskuldens beräkningsmetodik från att följa Finansinspektionens beräkningsgrunder till att följa de av Konsumentkooperationens pensionsstiftelses styrelse fastställda beräkningsgrunderna i KTP-planen.

Om de tidigare beräkningsgrunderna använts skulle pensionsskulden uppgått till 1 080,1 mkr.

Resultaträkning

	Not 1	2013	2012
Stiftelsens intäkter			
Utdelningar		565	27 647
Räntor, utlämnade lån		500	500
Räntor, banker		79	153
Räntor, övriga		1 217	3 056
Övriga intäkter		5 850	4 716
Summa intäkter		8 211	36 072
Stiftelsens kostnader			
Gottgörelse till delägare		- 152 649	- 23 938
Förvaltningskostnader		- 750	- 684
Summa kostnader		- 153 399	- 24 622
Resultat före realisationsresultat m m		- 145 188	11 450
Realisationsresultat		23 316	6 141
Återtagande av nedskrivningar/Nedskrivningar		-	18 662
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		275	-
Övriga kostnader		- 10	-
Räntekostnader och liknande resultatposter		-	- 1
		23 581	24 802
Resultat före skatt		- 121 607	36 252
Skatt		- 3 450	- 5 493
Årets resultat		- 125 057	30 759

Balansräkning

	Not 1	2013-12-31	2012-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga fordringar	Not 2	26 371	12 268
Andra långfristiga värdepappersinnehav	Not 3	16 621	2 518
		42 992	14 786
Summa anläggningstillgångar		42 992	14 786
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		271	5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2 216	1 703
		2 487	1 708
Kortfristiga placeringar			
Penningmarknadsplaceringar	Not 4	96 000	10 000
Obligationer	Not 5	82 330	82 427
Fonder	Not 6	1 261 446	1 368 212
		1 439 776	1 460 639
Kassa och bank		1 816	6 477
Summa omsättningstillgångar		1 444 079	1 468 824
SUMMA TILLGÅNGAR		1 487 071	1 483 610
EGET KAPITAL OCH SKULDER	Not 1		
Eget kapital			
Kapitalbehållning vid årets början		1 458 661	1 427 902
Årets resultat		- 125 057	30 759
Summa eget kapital		1 333 604	1 458 661
Kortfristiga skulder			
Aktuella skatteskulder		287	445
Övriga kortfristiga skulder		153 150	24 446
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		30	58
Summa kortfristiga skulder		153 467	24 949
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 487 071	1 483 610
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser			
Pensionsreserv		983 405	1 000 886
D:o inkl värdesäkring 25 % (överräntefond)		1 229 257	1 251 107
Investeringsförbindelse Aberdeen Residential Sweden AB		17 008	45 214

Noter till resultat- och balansräkning

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper samt viktiga begrepp

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens normgivning. Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Finansiella anläggningstillgångar

Värdepapper som är anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde. Nedskrivning sker vid varaktig värdenedgång.

Kortfristiga placeringar

Andelar i aktie- och penningmarknadsfonder redovisas som omsättningstillgångar. Placeringarna värderas enligt portföljsyn och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärde eller marknadsvärde.

Penningmarknadsplaceringar och obligationer värderas till anskaffningsvärden då dessa planeras att behållas till förfallodatum.

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Viktiga begrepp

Pensionsreserv (-skuld) är en beräkning av nuvärdet av arbetsgivarens pensionsåtaganden till sina anställda.

Pensionsfond (fack): Varje arbetsgivares andel i stiftelsens gemensamma förmögenhet. Vinster eller förluster i kapitalförvaltningen fördelas mellan facken i proportion till respektive pensionsfonds storlek. Summan av alla fack är lika med stiftelsens egna kapital.

Överräntefonden, som enligt tidigare principbeslut bör uppgå till minst 25 procent av pensionsreservens storlek, utgör ett säkerhetsutrymme som kan användas för att möta värdeminskning av tillgångarna.

Avsättning: Arbetsgivarens inbetalningar till sin pensionsfond i stiftelsen för att trygga pensionsreserven och överräntefonden.

Gottgörelse: Om pensionsfonden överstiger den beräknade pensionsreserven och överräntefonden uppstår ett överskott som arbetsgivaren kan använda till pensionskostnader för sina anställda som omfattas av pensionsstiftelsens tryggnad.

	2013	2012
Not 2 Andra långfristiga fordringar		
Ingående anskaffningsvärde	12 268	10 000
Tillkommande fordringar	14 103	2 268
Utgående anskaffningsvärde	26 371	12 268

	2013-12-31	2012-12-31
Not 3 Andra långfristiga värdepappersinnehav		
Ingående anskaffningsvärden	2 518	-
Årets förändringar		
- Tillkommande värdepapper, avser andelar i Aberdeen Residential Sweden AB	14 103	2 518
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	16 621	2 518
Utgående redovisat värde, totalt	16 621	2 518

	2013	2012
Not 4 Penningmarknadsplaceringar		
Fastränteplacering, Nordea Bank AB (publ), ff dag 2014-01-13	96 000	10 000

	Bokfört värde 2013-12-31	Marknadsvärde 2013-12-31	Bokfört värde 2012-12-31	Marknadsvärde 2012-12-31
Not 5 Obligationer				
Svenska Handelsbanken				
Aktieindexobligation 1239, 2014-12-18	19 240	18 445	19 240	19 407
Råvaruobligation 1319, 2015-09-21	28 080	26 001	28 080	26 055
Övriga obligationer				
Sampo OY 2013-09-16	25 000	25 093	25 097	25 165
Sandvik 150B 2017-08-24	10 010	10 456	10 010	10 233
Summa obligationer	82 330	79 995	82 427	80 860

	Bokfört värde 2013-12-31	Marknadsvärde 2013-12-31	Bokfört värde 2012-12-31	Marknadsvärde 2012-12-31
Not 6 Fonder				
Swedbank/Robur				
Förbunds-fonden (aktiefond)	166 101	218 728	228 442	238 729
Förbunds-räntefond, kort	382 557	390 241	509 630	513 206
Förbunds-räntefonden	74 750	75 756	6 011	6 153
Företagsobligationsfond	29 544	32 885	57 770	62 437
Realräntefond	20 088	18 738	19 985	19 697
FRN-fond (4)	77 157	78 026	-	-
Svenska Handelsbanken				
Sverigefond (aktiefond)	42 711	69 153	41 999	54 345
Nordenfond (aktiefond)	50 230	75 024	49 492	59 576

Not 6 Fonder, forts	Bokfört värde 2013-12-31	Marknadsvärde 2013-12-31	Bokfört värde 2012-12-31	Marknadsvärde 2012-12-31
SEB				
Nordenfond (aktiefond)	-	-	58 255	55 243
Micro Cap (aktiefond)	15 000	18 420	15 000	13 066
Placeringsfond Företagsobl Flex SEK	8 671	9 052	-	-
Penningmarknadsfond	13 291	13 561	10 963	11 133
Obligationsfond	24 348	24 387	35 639	35 979
Obligationsfond Flexibel	42 400	43 126	37 040	37 157
Företagsobligationsfond flexibel	-	-	4 305	4 584
Enter				
Return räntefond	6 062	6 292	6 051	6 241
Sverige Pro (aktiefond)	45 192	67 734	45 075	54 252
Carlsson & Norén				
Macro fund (räntefond)	40 313	40 279	20 000	20 000
Lannebo				
Sverige (aktiefond)	73 828	112 495	72 423	89 098
DNB				
Scandinavia (aktiefond)	51 345	57 773	50 932	45 744
Utlandsfond (aktiefond)	31 571	40 907	31 281	31 156
Excalibur				
Värdepappersfond	31 052	33 501	31 052	32 916
Nordea				
Europa (aktiefond)	-	-	16 867	13 930
Institutionella aktiefonden stabil	35 235	41 743	20 000	19 837
Summa fonder	1 261 446	1 467 821	1 368 212	1 424 479

Stockholm den 20 mars 2014

Patrik Östberg Leif Hjelm Heidi Svärd Bert-Ove Bergvall Roger Thunqvist Timo Anttila

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Byggnads Pensionsstiftelse Org nr 802007-6280

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Byggnads Pensionsstiftelse för år 2013. Stiftelsens årsredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 55-59.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisionssed. För den auktoriserade revisorn innebär detta att denna utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur stiftelsen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i stiftelsens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Byggnads Pensionsstiftelse för år 2013.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt tryggandelagen och stadgarna.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om förvaltningen har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningsskyldig mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande.

Vi har även granskat om någon styrelseledamot på annat sätt har handlat i strid med tryggandelagen, årsredovisningslagen eller stadgarna.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med tryggandelagen, årsredovisningslagen eller stadgarna.

Stockholm den 8 april 2014

Benny Augustsson Göran Eriksson Tomas Pettersson

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Ulrika Granholm Dahl, Auktoriserad revisor

Stiftelsen Byggnads Internationella Solidaritetsfond

Styrelsen lämnar följande årsredovisning. Om inte annat särskilt anges redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten och stiftelsens ändamål

Fonden bildades 1989 med anledning av Svenska Byggnadsarbetareförbundets 100-årsjubileum. Förbundet anslog ett startkapital på 3 mkr. Från övriga bidragsgivare inflöt ytterligare 2,6 mkr, varefter fonden första året förfogade över 5,6 mkr i kapital.

Fondens ändamål är allmännyttiga och sociala solidaritetsinsatser i främst utvecklingsländer.

Verksamheten består av att utge ekonomiskt och praktiskt understöd till behövande, framförallt med anknytning till bygg- och bostadssektorerna i utvecklingsländer.

Bidrag till fonden

Under 2013 har bidrag influtit med 21 tkr (31 tkr).

Främjande av ändamålet

Biståndet och övriga kostnader för ändamålet uppgick 2013 till 174 tkr (185).

Med hjälp av bidrag ur fonden har en nytryckning gjorts av broschyren "Decent Work".

Fonden har också bidragit till resestipendier till en ungdomskonferens i BTIs regi samt bidragit till EFTFs demonstration mot "Social dumping" i Bryssel.

Resultat och ställning

Ränteintäkterna uppgick till 771 tkr (772).

Årets resultat blev 597 tkr (601). Den totala förmögenheten uppgår till 19 170 tkr (18 572).

Resultaträkning	Not 1	2013	2012
Stiftelsens intäkter			
Räntor, utlämnade lån		672	673
Räntor, banker		99	99
Bidrag		21	31
Summa intäkter		792	803
Stiftelsens kostnader			
Förvaltningskostnader		- 21	- 17
Bistånd och övriga kostnader för ändamålet		- 174	- 185
Summa kostnader		- 195	- 202
Resultat före skatt		597	601
Årets resultat		597	601

Balansräkning	Not 1	2013-12-31	2012-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga fordringar		13 450	13 450
Summa anläggningstillgångar		13 450	13 450
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		391	377
Kortfristiga placeringar			
Penningmarknadsplaceringar		5 000	4 500
Kassa och bank		473	368
Summa omsättningstillgångar		5 864	5 245
SUMMA TILLGÅNGAR		19 314	18 695
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Kapitalbehållning vid årets början		18 573	17 971
Årets resultat		597	601
Summa eget kapital		19 170	18 572
Kortfristiga skulder			
Övriga kortfristiga skulder		74	108
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		70	15
Summa kortfristiga skulder		144	123
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		19 314	18 695
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarförbindelser		Inga	Inga

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens normgivning. Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Värdering av värdepapper

Kortfristiga placeringar värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde (marknadsvärde), det vill säga enligt lägsta värdets princip.

Värdepapper som är anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde. Nedskrivning sker vid varaktig värdenedgång.

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Anslag

Beviljade och utbetalda anslag redovisas som en kostnad i resultaträkningen.

Stockholm den 8 april 2014

*Johan Lindholm Lars Hildingsson Patrik Östberg Torbjörn Hagelin Anders Ax Christian Bengtzeli Magnus Cato
Tomas Emanuelsson Lars-Göran Hammarberg Leif Haraldsson Roland Ljungdell Thomas Rolén Bengt-Erik Rolfs
Jim Sundelin Morgan Nyberg*

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen Byggnads Internationella Solidaritetsfond Org nr 802014-2975

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Byggnads Internationella Solidaritetsfond för år 2013. Stiftelsens årsredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 60-62.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorernas ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisions-sed. För den auktoriserade revisorn innebär detta att denna utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisions-sed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur stiftelsen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i stiftelsens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen Byggnads Internationella Solidaritetsfond för år 2013.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisions-sed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om förvaltningen har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningskyldig mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande.

Vi har även granskat om någon styrelseledamot på annat sätt har handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Stockholm den 8 april 2014

Benny Augustsson Göran Eriksson Tomas Pettersson

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Ulrika Granholm Dahl, Auktoriserad revisor

Bilderna är tagna på Kvarnholmen vid Stockholms inlopp

Bilderna till verksamhetsberättelsen är tagna våren 2014 vid JM:s och Gärhovs byggen på Kvarnholmen, längst ut på Sicklahalvön.

Kvarnholmen, ägdes av Kooperativa Förbundet mellan 1922 och 1992. Konsumentkooperationen hade förutom tankar kring den egna produktionen också samhällsbyggnadsambitioner.

Kvarnholmen utvecklades till ett litet mönstersamhälle för KFs anställda. 2006 presenterades den första planen för Kvarnholmen som bostadsområde. Nu håller drygt 2000 lägenheter och 3000 arbetsplatser plus skolor och service på att förverkligas.

Foto: Mikael Dubois

BYGGNADS

Svenska Byggnadsarbetareförbundet. 106 32 Stockholm
www.byggnads.se